

Economisch-Statistische Berichten

ALGEMEEN WEEKBLAD VOOR HANDEL, NIJVERHEID, FINANCIËN EN VERKEER
ORGAAN VOOR DE MEDEDEELINGEN VAN DE CENTRALE COMMISSIE VOOR DE RIJNVAART
UITGAVE VAN HET INSTITUUT VOOR ECONOMISCHE GESCHRIFTEN

12^E JAARGANG

WOENSDAG 3 AUGUSTUS 1927

No. 605

INHOUD.

	Blz.
DE HERVORMING VAN ONS MUNTWEZEN door <i>Prof. Mr. Dr. G. M. Verrijn Stuart</i>	680
De Sociale-Verzekeringsfondsen III (Slot) door <i>Dr. J. van Hoorn</i>	682
De Arbeidsconflicten in 1926 door <i>Ir. B. Bølger</i>	684
De In- en Uitvoer van Nederland gedurende het eerste halfjaar 1927 II (Slot) door <i>W. G. H. van der Zweep</i>	686
AAANTEKENINGEN:	
Kosten van het levensonderhoud bij arbeidersgezinnen en gezinnen van meergegoeden te Amsterdam....	690
MAANDLIJFERS:	
Rijkspostspaarbank.....	691
Giro-kantoor der Gemeente Amsterdam.....	691
Productie der Steenkolen-, Bruinkolen- en Zoutmijnen.....	691
STATISTIEKEN EN OVERZICHTEN.....	
Geldkoersen. Bankstaten. Goederenhandel.	691—698
Wisselkoersen. Effectenbeurzen. Verkeerswezen.	

INSTITUUT VOOR ECONOMISCHE GESCHRIFTEN.Algemeen Secretaris: *Mr. Q. J. Terpstra.***ECONOMISCH-STATISTISCHE BERICHTEN.****COMMISSIE VAN ADVIES:**

Prof. Mr. D. van Blom; J. van Hasselt; Jhr. Mr. L. H. van Lennep; Mr. K. P. van der Mandele; Prof. Dr. E. Moresco; Mr. Dr. L. F. H. Regout; Dr. E. van Welderen Baron Rengers; Prof. Mr. H. R. Ribbius; Jan Schilthuis; Mr. Q. J. Terpstra, Prof. Mr. F. de Vries.

Gedelegeerd lid: *Prof. Mr. Dr. G. M. Verrijn Stuart.*Redacteur-Secretaris: *S. Posthuma.*Secretariaat: *Pieter de Hoochweg 122, Rotterdam.*

Telefoon Nr. 3000. Postrekening 8408.

Abonnementsprijs voor het weekblad franco p. p. in Nederland f 20,—. Buitenland en Koloniën f 23,— per jaar. Losse nummers 50 cents. Leden en donateurs van het Instituut ontvangen het weekblad gratis.

De verdere publicaties van het Instituut uitgaande ontvangen de abonné's, leden en donateurs kosteloos, voor zover daaromtrent niet anders wordt beslist.

Aangeteekende stukken: *Bijkantoor Ruigeplaatweg.*

Advertenties f 0,50 per regel. Plaatsing bij abonnement volgens tarief. Administratie van abonnementen en advertenties: *Nijgh & van Ditmar's Uitgevers-Maatschappij, Rotterdam, Amsterdam, 's-Gravenhage. Postchèque- en girorekening No. 6729.*

2. AUGUSTUS 1927.

Ook deze week bleef de geldmarkt weder zeer vast en bij het naderen van de ultimo trokken de geldkoersen alle eerder nog iets aan. Particulier disconto noteerde 3⁹/₁₆ pCt.; terwijl aan het einde der week herhaaldelijk 3% pCt. moest worden toegestaan. De callrente steeg van 2% à 3 pCt. tot 3½ à 3¾ pCt.; de prolongatierente noteerde 3¾ à 3¾ pCt.

* * *

Op de balans van De Nederlandsche Bank komt de invloed van de maandwisseling ook ditmaal weder voornamelijk in de verdiscontingering tot uiting. De post binnenlandsche wissels blijkt met nagenoeg f 15 miljoen te zijn gestegen. De beleeningen vermeerderten slechts met een kleine f 700.000.

De goudvoorraad daalde met f 1 miljoen; het zilver nam met f 300.000 af.

De post papier op het buitenland noteert f 1 miljoen lager dan verleden week, terwijl de diverse rekeningen onder het actief een stijging van f 9,5 miljoen te zien geven.

De biljettencirculatie klom met f 39,7 miljoen. Het tegoed van het Rijk daalde met f 17,2 miljoen. Het saldo van anderen blijkt f 800.000 te zijn gestegen. Het beschikbaar metaalsaldo daalde met f 5,8 miljoen. Het dekkingspercentage bedraagt 48.

* * *

De wisselmarkt was zeer stil. Cable New York noteerde meestal 2,49%. Door het plotseling veel ruimer worden van de New Yorksche geldmarkt liep Zaterdag de koers tot 2,49⁹/₁₆ terug; terwijl gisteren voor iets boven 2,49½ werd aangeboden. Ponden waren aanvankelijk flauwer, maar later werd bij stijver worden der Londensche geldmarkt iets hooger geboden en het slot was vrij vast op 12,11%. Parijs was in het begin der week wat flauwer, maar werd later weder hooger afgedaan. In de overige koersen kwam weinig verandering.

LONDEN, 30 JULI 1927.

In het begin van deze week was er flinke vraag naar geld, hetgeen de markt noodzaakte zich een paar maal van fonds te voorzien bij de Bank van Engeland. De geleende bedragen waren echter niet belangrijk. Tegen het einde der week werd de markt ruimer.

Disconto bleef onveranderd vast op 4⁵/₁₆—%. Voor het eerst na geruimen tijd werd deze week een bedrag van f 5.000.000 in 6 maands wissels door het Britsch-Indische Gouvernement geplaatst. Deze werden opgenomen op de voor het gouvernement gunstige basis van een fractie onder 4½ pCt., hetgeen met het oog op de geheele herfstperiode en het einde van het jaar, die in den looptijd dezer wissels vallen, laag genoemd mag worden.

DE HERVORMING VAN ONS MUNTWEZEN

Wij Hollanders zijn niet gewoon over één nacht ijs te gaan, vooral niet, wanneer de omstandigheden niet eenigen drang op ons uitoefenen. Dat kan men thans weer waarnemen bij de hervorming van ons muntwezen. Urgent is deze zaak niet, maar enkele quaesties, zooals de al of niet verdere uitvoering van de Gehalteverlagingswet van 1919 en het doorvoeren van de scheiding tusschen het Nederlandsche en het Indische muntwezen, zullen toch in de naaste toekomst onder oogen gezien moeten worden. Bijna anderhalf jaar geleden bood de Staatscommissie voor het Muntwezen, zelve reeds in 1921 benoemd, haar belangrijk Advies aan de Regeering aan en nog altijd heeft men niet vernomen, welke houding de Regeering tegenover de daarin gedane voorstellen denkt aan te nemen.

Is het wonder, dat sommigen over deze houding, die langzamerhand den indruk van besluiteloosheid begint te maken, eenig ongeduld aan den dag leggen? Voor 's Rijks Muntfabriek te Utrecht is de toestand al heel weinig bevredigend. Nu het niet vaststaat, of met de verdere uitvoering van de Gehalteverlagingswet zal worden voortgegaan, dan wel, of de Nederlandsche en Indische zilverschicte zullen worden aangevuld met munten van het oude gehalte, en nu het ook nog onzeker is, of de zilveren munten, die Indië in de toekomst zal behoeven, overeenkomstig het voorstel van de Staatscommissie voor het Muntwezen een nieuwen beeldenaar zullen krijgen, is het te Utrecht de dood in den pot. Slapte in het bedrijf van 's Rijks Muntfabriek is natuurlijk op zichzelf geen motief om tot nieuwe aanmuntung over te gaan en daardoor aan dit Staatsbedrijf werk te gaan verschaffen, doch wel kan men zeggen, dat het gebrek aan muntpolitiek, dat de Regeering tot dusverre heeft vertoond, getuigt van weinig zin voor „efficiency”, aangezien men immers weet, dat nalaten van nieuwe aanmuntung in het heden neerkomt op het verschuiven van werk naar de toekomst. Niet ten onrechte heeft dan ook de heer Van Gijn den Minister van Financiën over deze quaestie enkele vragen gesteld. Met het antwoord, dat Financiën nog overleg pleegt met Koloniën (*quousque tandem?*), werd deze zeer gemotiveerde vraag beantwoord.

Ook in Indië wint de opvatting veld, dat er nu langzamerhand lang genoeg is gewacht. Mr. Trip heeft in zijn laatste Jaarverslag de opmerking gemaakt, dat eindelijk eens moest worden beslist, of de muntbiljetten, sinds 1919 als een soort van noodgeld in het verkeer gebracht, daaruit thans niet moeten verdwijnen. De Bankpresident zou dit laatste gaarne zien op gronden, waarop wij hieronder terugkomen. Uiteraard hangt de eventueele intrekking der muntbiljetten samen met de aanmuntung van nieuw zilver, waaromtrent de Bankpresident thans dus eveneens eene beslissing verlangt.

Als Bijlage K tot het verslag van den President van De Javasche Bank vindt men het advies, d.d. 12 October 1926 door de Directie dezer instelling uitgebracht aan den Gouverneur-Generaal naar aanleiding van het rapport van de Staatscommissie. Daarin worden de voornaamste punten uit dit rapport besproken en daarbij worden enkele nieuwe gezichtspunten geopend. In aansluiting bij onze artikelen in de nummers van 14 en 28 Juli 1926 van dit weekblad willen wij thans aan de beschouwingen van de Directie der Javasche Bank enkele opmerkingen wijden.

Wij zullen het betoog niet op den voet volgen, doch de verschillende argumenten in drie groepen onderbrengen, resp. betrekking hebbende op het goudgeld, het zilvergeld en de muntbiljetten.

Over het goudgeld heerscht tusschen de Staatscommissie en de Directie van de J. B. in zooverre eenstemmigheid, dat beiden de bestaande eenheid ten

aanzien van de gouden munten wenschen te zien gehandhaafd.

Gevoelde echter de Staatscommissie niet voor eene zuivere doorvoering van het goudkernstelsel op de wijze, waarop dit sinds de Gold Standard Act van 1925 in Engeland in practijk wordt gebracht, en wilde deze aan de Nederlandsche Bank slechts bij wijze van uitzondering toestaan om hare biljetten niet in gemunt geld, doch in baren goud in te wisselen, zoo gaat de Directie van de J. B. terecht een stap verder in de richting van het goudwissel- en goudkernstelsel, zooals dat in Indië feitelijk reeds sinds eene reeks van jaren in toepassing wordt gebracht.

Art. 28 van de Javasche Bankwet van 1922 schrijft voor, dat van de metaaldekking een zeker minimum, door den G. G. te bepalen, in Indië aanwezig moet zijn, terwijl een eveneens door den G. G. te bepalen gedeelte daarvan moet bestaan uit munten met de kracht van wettig betaalmiddel tot onbepert bedrag.

Dat is eene verouderde bepaling. Gouden munten zijn voor de Indische circulatie geheel onnoodig. Voor een voldoende zilvervoorraad moet in de eerste plaats de Regeering en niet de circulatiebank zorgen. Deze laatste heeft, zoolang men aan het metallisme blijft vasthouden, haar plicht gedaan, wanneer zij heeft zorggedragen voor de pariteitshandhaving, waarbij in het huidige stelsel wel het goud, resp. goudwissels van belang zijn, doch niet de gouden en zilveren munten. Logisch is het daarom, dat de circulatiebank bij de inwisseling van haar bankpapier zal kunnen volstaan met de afgifte van goud in ongemunt vorm en tot vasten prijs, indien zij geen munten ter beschikking heeft.

De Directie van de J. B. doet daarom het voorstel om, als het in verband met de munt hervorming tot eene incidenteele wijziging van de Javasche Bankwet mocht komen, de huidige bepaling, voorzoover betrekking hebbend op het voorradig houden van munten, te schrappen, en de Javasche Bank te machtigen om bij inwisseling van bankpapier te volstaan met goudafgifte tot vasten prijs.

Dit voorstel komt ons zeer aanbevelenswaardig voor, hetgeen na onze vroegere beschouwingen over dit onderwerp geen betoog meer behoeft.

Thans het zilvergeld. Op verschillende punten is de Javasche Bank het met de Staatscommissie eens. Zoo wat betreft de afschaffing van den halven gulden voor Nederland en de onnoodigheid van een eigen muntinrichting in Indië. Zoo ook wat betreft de degradatie van het moederlandsche teekengeld tot pasmunt, voorzoover dit de positie van Nederland betreft, omdat zulks feitelijk aan den bestaanden toestand niets zal veranderen.

Anders is het echter met de scheiding van het muntwezen gesteld, zooals deze door de Staatscommissie wordt voorgesteld. Deze scheiding heeft in beginsel de instemming van de Indische Bankdirectie. Ook zij toch is van meening, dat het geld in kleine coupures een lokaal karakter moet dragen en dus niet mag dienen als materiaal voor internationale remises. Doch, waar ons muntstelsel momenteel bevredigend werkt, mag h.i. eene verandering niet gepaard gaan met eene verzwakking van de positie van Indië, welke volgens de J. B. van doorvoering van het voorstel der Staatscommissie het gevolg zou zijn.

De J. B. toch wijst erop, dat de scheiding, hoezeer met betrekking tot de vervanging der thans in Indië circuleerende zilveren munten door munten met een nieuwen beeldenaar een geleidelijk karakter dragend, reeds terstond de verhouding van de beide deelen van den Nederlandschen Staat zal wijzigen. Immers, thans kan Indië zijn teekengeld tot onbeperte bedragen naar het moederland zenden, als het er te veel van mocht hebben. Dat zal na de degradatie van teekengeld tot pasmunt in Nederland — in Indië behoudt het volgens het voorstel der Staats-

commissie zijn huidig karakter, waarmede de J. B. instemt — niet meer mogelijk zijn, ook niet voor de J. B., die dus niet meer langs dezen weg haar tegood in Nederlandsch courant zal kunnen vermeederen.¹⁾ Dat beteekent een achteruitgang in de positie van Indië in het algemeen en van de Javasche Bank in het bijzonder.

Eerst een enkel woord over het laatste punt. De J. B. verlangt bij doorvoering van de scheiding volgens het voorstel der Staatscommissie eene overgangperiode, gedurende welke het haar nog mogelijk zal moeten zijn om zilver naar Holland te verzenden.

Wij betwijfelen, of er in de naaste toekomst veel aanleiding voor de J. B. zou zijn om zilver naar Holland te remitteren. De zilvervoorraad van de J. B. is in het laatste jaar afgenomen en aan het slot van het hier besproken advies aan den G. G. uit de J. B. zelfs de vrees, dat haar zilvervoorraad wel eens te klein zou kunnen worden. Deze vrees is zeker gegrond, wanneer de Regeering den omloop van muntbiljetten mocht gaan verminderen. Zoo zijn dus de beschouwingen over deze zaak van min of meer speculatieven en irrealen aard.

Doch nog afgezien hiervan, juist doordat de hervorming van ons muntwezen zoo lang traineert, heeft de J. B. allen tijd om zich op de komende verandering voor te bereiden. Waarvoor zou dan in zulke omstandigheden de door haar verlangde overgangperiode nog moeten dienen? Sluit men op een gegeven oogenblik de Hollandsche grens voor het in Indië circuleerende zilvergeld, zoo zit daarin altijd een element van willekeur. Dat is nu eenmaal niet te vermijden. Doch het heeft geen zin om, wanneer men eenmaal tot de scheiding besluit, de deur nog eenigen tijd open te houden voor de Javasche Bank.

Wat nu voorts de positie van Indië in het algemeen betreft, zoo herinnert men zich, dat Indië bij voltrekking van de muntscheiding verder het risico zal loopen van zijn eigen zilvergeld, hetgeen het thans voor het grootste deel kan afschuiven op het moederland. De Staatscommissie heeft er echter op gewezen, dat bij mogelijke (doch overigens weinig waarschijnlijke) ontmuting van het Indische zilvergeld in de eerste plaats het sinds 1912 gevormde Muntfonds daar is om de verliezen te dekken, en mochten deze verliezen (een nog minder waarschijnlijk geval) nog meer gaan bedragen dan het ongeveer 35 miljoen beloopende Muntfonds, zoo zou het moederland een bedrag van 25 miljoen ter beschikking van Indië stellen om ook deze mogelijke verliezen te dekken.

Zooals gezegd, wij bevinden ons hier op het gebied der onwaarschijnlijkheden, al is het goed, dat de Staatscommissie ook met deze uiterste gevallen rekening heeft gehouden. Reeds om deze reden wekt het verwondering, dat de J. B. het voorstel van de Staatscommissie zoo onbevredigend voor Indië acht. Wel wijst de Indische Bankdirectie erop, dat de behoefte aan zilvergeld in Indië meer fluctuaties vertoont, dan in het moederland, hetgeen verband houdt met verschillen in de economische structuur, doch ook al erkent men dit feit, zoo behoeft het toch weinig profetischen blik om de voorspelling te durven uiten, dat ondanks deze fluctuaties het geval van eene zoo drastische ontmuting van zilvergeld, dat het voorstel van de Staatscommissie Indië op verliezen zou jagen, al eene uiterst geringe kans op verwezenlijking heeft.

Bezieet men nu nader, welke waarborgen de J. B. dan wel voor Indië eischt, zoo blijkt het, dat de door haar voorgestelde regeling zeker zijne goede zijden

¹⁾ Wij gaan hier uit van de reeds in ons artikel van 14 Juli 1926 geuite veronderstelling, dat art. 12 der Muntwet in dier voege zal worden gewijzigd, dat geen onbepaalde zilverremises uit Indië aan den Nederlandschen Staat mogelijk zullen zijn. Dit punt is blijkbaar door de Staatscommissie over het hoofd gezien.

heeft, doch intrinsiek geene verbetering, doch eerder verslechtering van de positie van Indië beteekent, vergeleken bij het voorstel van de Staatscommissie.

De Indische Bankdirectie pleit nl. voor verdere uitvoering der Gehalteverlagingswet van 1919, waardoor uit den aard der zaak het Muntfonds aanmerkelijk versterkt zal worden. De J. B. taxeert de hiermede te maken winst eerst op 40 en verderop in haar advies zelfs op 50 millioen, tegenover welke winst dan de garantie van 25 millioen, zooals deze door de Staatscommissie wordt voorgesteld, zou kunnen vervallen. De J. B. deelt de bezwaren van de Staatscommissie tegen deze wet in het geheel niet, waaruit volgt, dat zij nog veel minder geporteerd is voor het voorstel om tekenmunten van zeer hooge intrinsieke waarde te gaan maken.

Het verlagen van het gehalte van ons zilvergeld kan instemming vinden, al ware het o.i. beter om deze geheele quaestie nog eens nader te bezien ten einde te onderzoeken, of het niet mogelijk zou zijn eene goede binnenlandsche munt te maken met nog grooter bezuiniging dan die, welke reeds in de gehalteverlaging van 945/1000 op 720/1000 is gelegen.

Ook verdient het instemming, dat de J. B. aan de aldus te maken winsten eene nieuwe, meer „bankmässige” belegging wil geven en niet meer de wel wat kinderlijke beleggingswijze volgens de wet van 1912 wil volgen.

Doch wat is nu het voordeel voor Indië, dat in dit voorstel is gelegen? O.i. dit, dat vooreerst een zekere rentewinst gemaakt zal worden, daar men een deel van het op het oogenblik circuleerende renteloze zilver door rentedragende uitzettingen vervangt. En in de tweede plaats, dat men het fonds, dat dienen moet voor het dekken van eventuele verliezen, gedeeltelijk beschikbaar krijgt in een meer liquiden vorm dan de huidige, reden waarom de J. B. dit fonds overeenkomstig een reeds vroeger door Mr. Westerman Holstijn in Koloniale Studiën (1920) geopperd denkbeeld dienstbaar wil maken aan de pariteits-handhaving. Ook zal men bij doorvoering van dit plan in mindere mate dan thans afhankelijk zijn van de fluctuaties van den zilverprijs.

Deze voordeelen dienen erkend. Doch met dat al mist Indië, als er verder niets verandert, de mogelijkheid om een deel van zijn verlies eventueel af te schuiven op Nederland. Men zal niet kunnen ontkennen, dat het billijk zou zijn, waneer het dat wel zou kunnen doen, reden, waarom de Staatscommissie daartoe dan ook de mogelijkheid heeft geopend. Het is daarom niet recht duidelijk, waarom de Indische Bankdirectie meent, dat na de doorvoering van hare voorstellen de door de Staatscommissie billijk geachte garantie van 25 millioen wel kan worden gemist. Wij herhalen het, het is uiterst onwaarschijnlijk, dat het ooit tot eene vergoeding van door Indië geleden verliezen zal moeten komen, doch voor het mogelijke geval, dat het wel zoo zou zijn, zou deze garantie haar nut kunnen hebben, en zien wij in het van de hand wijzen daarvan eene inconsequentie in het betoog van de Javasche Bank. Wanneer deze begint met de voorstellen der Staatscommissie voor Indië onbevredigend en bezwarend te noemen, verwacht men een beter tegenvoorstel, dan waarmede zij ten slotte komt.

Ten besluite een enkel woord over de Indische muntbiljetten. De Javasche Bank wenscht deze te zien verdwijnen. Vooreerst heeft zij tegen deze biljetten een bezwaar van „economischen” aard. Ruilmiddelen in kleine coupures behooren uit metaal te bestaan en de zorg daarvoor berust bij de Overheid. Dat is het economisch beginsel, waarop de J. B. zich beroept.

Wij zouden wel eens gaarne willen weten, welke andere „beginselen” er in de verdeling van de zorg

voor het ruilmiddel tusschen Overheid en circulatiebank worden gevolgd, dan die van een zekere, historisch verklaarbare willekeur. Welke reden, afgezien van mogelijke technische en hygiënische bezwaren, waarover zoo aanstonds nader, kan er zijn om de grens tusschen beider taak te trekken bij eene coupure van f 10,—, zooals in Nederland sinds 1903, of van f 5,—, zooals in Indië?

Dit argument gaat dus niet op. Voorts komt de hygiëne natuurlijk ook weer op de proppen. Ook dit argument tegen papiergeld in kleine coupures schijnt verre van krachtig. Was het hygiënisch gevaar van het kleine papiergeld werkelijk zoo groot, welnu, de kassiers van alle bankinstellingen in Indië, die van de Javasche Bank vooraan, zouden met hare doodsverachting bezielde moeten zijn, want niemand loopt meer kwade kansen, dan juist zij, die deze biljetten dag in, dag uit, in grooten getale moeten natellen. Toch is in de practijk, voozoover ons bekend, nimmer iets gebleken van het bijzonder levensgevaarlijke van dit beroep!

Ten slotte — en dat is het eenige argument, dat overblijft — het kleine papier is kostbaar. Het moet vaak worden vernieuwd. Is het inderdaad duurder dan metaal, zoo is dat een argument om de coupures niet te klein te maken. Doch dan moet eerst behoorlijk vaststaan, waar precies de grens ligt. Zulk eene berekening echter werd hier te lande nog niet gepubliceerd.

En zelfs dan zouden wij de kleine biljetten gaarne gehandhaafd willen zien, mits uitgegeven tegen behoorlijke dekking. En wel om deze reden, dat zij meer dan het zilver ertoe kunnen bijdragen, dat het ruilmiddel de noodige elasticiteit zal bezitten. Dat toch is een van de groote voordeelen van de papieruitgifte. En het behoeft geen betoog, dat dit doel door papier beter te bereiken is, dan door metaalgeld, indien men althans van dit laatste niet eene zeer groote en daardoor dure reserve wil aanleggen. Dat, zooals de J. B. vreest, de uitgifte van klein papiergeld, indien deze, als tot dusverre, door het Gouvernement zou geschieden (hetgeen intusschen niet logisch is, aangezien het beter is om de geheele papiergelduitgifte in één hand te houden), tot groot verlies voor het Gouvernement zou kunnen leiden, schijnt ons eene stelling, die noch op theoretische noch op praktische gronden aannemelijk is en die dan ook door de J. B. wél wordt geponoerd, doch niet bewezen.

Wij hopen daarom, dat het advies van de J. B. in dit opzicht niet zal worden gevolgd, doch dat een regeling om het kleine papiergeld een duurzame plaats in ons geldwezen te geven en berustende op de in onze vroegere artikelen uiteengezette beginselen, ten slotte zal worden ingevoerd. G. M. V. S.

DE SOCIALE-VERZEKERINGSFONDSEN.

III (Slot).

In het voorafgaande werd steeds ondersteld, dat men de tegenwoordige grondslagen der invaliditeitsverzekering ongewijzigd wilde laten. Dat ik twee methoden ontwikkelde om bij behoud van het reserveeringsstelsel de nadeelen ervan (voor zoover die althans niet op algemeen economische gronden werden verwacht) te ontgaan en dat ik niet het invoeren van een omslagstelsel noemde om hetzelfde doel te bereiken, vond zijn oorzaak daarin, dat een omslagstelsel tot gevolg zou hebben, dat de tegenwoordige grondslagen niet konden blijven bestaan. Ook al had men niet de bedoeling ze te veranderen, langs den weg van het omslagstelsel zouden de veranderingen binnensluipen zonder dat men er iets aan kon doen.

Intusschen weerhoudt niets ons de zaak te beschouwen geheel los van den tegenwoordigen toestand. Ik wil dus thans onderstellen, dat het reserveeringsstelsel wordt losgelaten, maar ik wil dit niet vooropstellen als het punt van uitgang der beschouwing en wel

doordat niet dit hetgene is, dat den nieuwen toestand het meest typeert en den werkelijken kern ervan uitmaakt.

Wie dan ook van mijn beide vorige artikelen volledig kennis genomen heeft, zal dit reeds dadelijk inzien, maar niettemin zij gemakshalve de loop van zaken hier nog in het kort aangeduid:

Thans betalen de werkgevers 100 pCt. van het berekende bedrag, dat noodig is om voor personen, die op hun 16—18e jaar verzekeringsplichtig worden, de kosten der uitkeeringen juist te dekken. Dit bedrag blijft, indien de grondslagen der berekeningen juist gekozen zijn en de wet niet veranderd wordt, ten eeuwigden dage hetzelfde, ook wanneer de bekende f 2 milliard vol zijn. Die 100 pCt. zijn lang niet in hun geheel noodig voor de uitkeeringen, die op dit oogenblik reeds zijn ingegaan; slechts ongeveer 1/3 deel ervan is daarvoor noodig. De rest wordt belegd en zal met de van de beleggingen gekweekte interest juist voldoende zijn om te betalen het verschil waarmee de toekomstige uitkeeringen de huidige uitkeeringen zullen overtreffen. Dat die toekomstige uitkeeringen hooger zijn ligt in hoofdzaak hier aan, dat de invaliditeitspensioenen hooger zullen zijn dan thans, de ouderdomspensioenen belangrijk hooger, en dat de groep invaliditeitspensioentrekkers eerst zeer geleidelijk voltallig wordt.

In den nieuwen toestand daarentegen wordt een omslagstelsel doorgevoerd, d.w.z. er wordt niet meer opgebracht dan er noodig is. Dit benodigde is op het oogenblik ongeveer 1/3 van wat er thans binnenkomt, zoodat men de zegels (met behoud van hun nominale waarde voor de latere pensioenberekening) voor 1/3 van die waarde verkrijgbaar zou moeten stellen. De werkgevers zouden hiervan dus profiteeren. Ieder jaar evenwel zou dit voordeel minder worden en theoretisch zou het voordeel na zekeren tijd in een nadeel omslaan totdat de werkgevers ten slotte ongeveer 3 maal zooveel als thans voor de zegels zouden moeten betalen om hun arbeiders eenzelfde pensioen te bezorgen. In de practijk evenwel zou op het tijdstip dat de prijs der zegels de nominale waarde begon te overtreffen, een krachtige aandrang bij de werkgevers ontstaan om het risico bij een particuliere maatschappij of bij een eigen fonds te mogen onderbrengen, want deze instellingen zouden door toepassing van het reserveeringsstelsel voor de jongere arbeiders geen hogere premie behoeven te heffen dan met de nominale waarde der zegels overeenkomt. Gaf de regeering aan dien aandrang toe, dan zou na verloop van een menschenleeftijd de verzekering van Rijkswege geheel door de particuliere verzekering zijn vervangen, maar met terugkeer van het reserveeringsstelsel. Dit stelsel zou dus, na uit de voordeur uitgeworpen te zijn, door de achterdeur weer binnenkomen; dit wenschen wij evenwel niet, daar wij hier het omslagstelsel bespreken, en we moeten dus aannemen, dat de Regeering niet zou toegeven aan dien aandrang. Er zou dus practisch geen andere mogelijkheid overblijven dan dat het Rijk bijpaste wat de werkgevers meer dan thans zouden moeten betalen en dit meerdere zou als gezegd op den duur aangroeien tot rond 2 maal het werkgevers-aandeel, of rond f 80 millioen per jaar. Daarmee had dan een groot stuk staatspensioen zich ongevraagd op den voorgrond gedrongen, terwijl voor de werkgevers de verplichtingen weer zouden zijn gekomen op het peil dat zij thans hebben.

Zoo voorgesteld voelt men onmiddellijk, dat dit 2/3 Staatspensioen den nieuwen toestand werkelijk typeert. Men zal zich verder bewust moeten zijn, dat het niet alleen zal worden gegeven aan ouden van dagen, maar ook aan invaliden en aan weduwen en weezen, en voorts dat wel loonarbeiders ervan zouden profiteeren, maar alle andere personen van gelijken maatschappelijke rang niet.

Zoo voorgesteld, valt er tevens de volle nadruk op, dat het vraagstuk vanaf een bepaald punt buiten het terrein der verzekeringswiskundigen uitgroeit. Want wanneer deze hebben uitgerekend hoeveel er ieder jaar moet worden opgebracht en hoeveel er bij de verschillende denkbare stelsels uit iedere bepaalde bron zal moeten komen, dan is daarmee hun taak tot een natuurlijk einde gekomen.

De financiers moeten dan uitmaken, of die bronnen het benodigde zullen kunnen leveren, en daarbij zullen zij ongetwijfeld aan den dag brengen, dat bij het eene stelsel daarop meer of minder kans is dan bij het andere, misschien zelfs in dezen vorm, dat bij het eene stelsel daarop al zeer weinig kans is, terwijl bij een ander de zekerheid allerminst vaststaat, zoodat zij eenvoudig bij gebrek aan beter dit stelsel zouden moeten aanbevelen. *Maar het blijft een vraag van uitsluitend financieel inzicht*, waarbij de verzekeringswiskundigen — en niemand anders dan zij — de vraag hebben te formuleeren.

Ofschoon die taak van de verzekeringswiskundigen waarlijk reeds van voldoende beteekenis is, heeft het voor sommigen wellicht toch den schijn, alsof die beperking van hun bevoegdheid onrechtmatig is. Degeenen die dit zoo voelen, zouden b.v. kunnen wijzen op de oude begrafenisfondsen, die werkten volgens omslagstelsel. Treden, zoo zouden zij zeggen, de verzekeringswiskundigen soms buiten hun bevoegdheid, wanneer zij den opzet dier fondsen niet alleen analyseeren maar ook veroordeelen met alle kracht die in hen is? Zeer zeker niet, zou ik willen antwoorden, maar alleen doordat de op te brengen bedragen ten slotte zóó hoog worden, dat ieder ook zonder eenig inzicht in financieele zaken te hebben, reeds dadelijk inziet, dat die bedragen voor de betrokken personen niet te betalen zullen zijn.

Welke is dan de vraag, die de financiers te beantwoorden hebben? Die vraag komt hierop neer, of het met de beginselen van een gezond financieel beheer is overeen te brengen, dat men thans maatregelen neemt, die in de toekomst op de Staatsbegrooting een post zullen brengen, welke, aanvankelijk klein, tot rond f 80 miljoen per jaar¹⁾ zal moeten stijgen en welke men nooit kwijt zou kunnen raken, want schrapping van dien post zou beteekenen dat alle pensioentrekkenden gedupeerd zouden worden, zonder dat er een andere weg bestond, waarlangs zij zouden kunnen worden geholpen. Deze last zal in wezen steeds van een ander karakter blijven dan de overige posten der Staatsbegrooting. Tegenover laatstgenoemde is de Kamer op ieder oogenblik vrij ze te voteeren, terwijl bij den post „Sociale verzekering” de Kamer niet vrij zou zijn, want schrapte de Kamer den post, dan zou zij inbreuk maken op een recht, dat, hoewel vrijwillig verleend, nu eenmaal verleend is en dat van meet af aan geen waarde zou gehad hebben, wanneer belanghebbenden met de intrekking ervan rekening hadden moeten houden.

Ook kan men het verschil aldus aanduiden, dat de overige begrotingsposten tot doel hebben in *heden of toekomst* iets te verwezenlijken (wat ambtenaars-salarissen betreft het loopend houden van de administratie, wat oorlog en marine betreft het handhaven der orde tegenover buiten- en binnenland, wat onderwijs betreft het geschikt maken van een nieuw geslacht, enz.), terwijl van den post „sociale verzekering” niets te verwachten is voor de gemeenschap: van de

¹⁾ Ter vereenvoudiging is de interest van het kapitaal, dat nu reeds geaccumuleerd is, in de beschouwingen overal achterwege gelaten. Het zal overbodig zijn erop te wijzen, dat de hier bedoelde post geheel onafhankelijk is van de Rijksbijdrage, die overeenkomstig art. 20 der Invaliditeitswet reeds thans gedurende 75 jaren aan het Invaliditeitsfonds wordt uitgekeerd en die dient om het tekort te dekken voor alle personen, die bij de inwerkingtreding der wet reeds ouder dan 18 jaar waren, maar niettemin wat premiebetaling betreft, met 18-jarigen werden gelijk gesteld.

pensioentrekkers hielden de diensten aan de gemeenschap op ten tijde dat hun pensioen inging. Zelfs van rente en aflossing op Staatsschuld — voor zoover die niet voor zuiver consumptieve doeleinden of met te langen looptijd is aangegaan — kan men zeggen, dat ze tegenwaarde zijn van iets dat op dat oogenblik nog wordt genoten. Hoewel het in dit verband niet op zijn plaats zou zijn daarop dieper in te gaan, zijn dergelijke globale grepen wellicht toch voldoende om te doen zien, dat ook langs dezen weg blijkt, dat de vervanging van reserveering in de sociale verzekering door een omslagstelsel in wezen gelijk staat met het sluiten van een leening voor improductieve doeleinden, waarbij de aflossing op het nageslacht wordt geschoven. Het zou ook trouwens onmogelijk zijn dat die identiteit niet bleek: want in wat voor vorm men een bepaalde zaak ook inkleedt, haar wezen verandert zij daardoor niet en haar werking zet zij ongestoord voort.

Al is dan ook het omslagstelsel in zijn gevolgen identiek met de leening voor improductieve doeleinden, dit beteekent nog niet, dat daarmee het omslagstelsel in de sociale verzekering veroordeeld is.

Al treft men weinig schrijvers aan, die het voor een dergelijke leening opnemen, ik kan mij voorstellen, dat de beheerders der openbare financiën deugdelijke argumenten konden bijeenbrengen, dat in het geval der sociale verzekering tegenover de bezwaren bijzondere voordeelen te stellen waren.

Men zou zich b.v. kunnen voorstellen, dat zij in den voordurend boven de begrooting hangenden post van f 80 miljoen op goede gronden een krachtigen en blijvenden aandrang zouden zien om in andere opzichten de Staatsbemoeienis in te krimpen en de Staatshuishouding tot het soberst denkbare peil te vereenvoedigen. Ging men van de grondgedachte uit, dat de belasting ten onzent niet blijvend hooger kan zijn dan in andere ons omringende landen en dat aan den post „sociale verzekering” in geen geval getornd zou kunnen worden, dan zou een dergelijke inkrimping en versobering wel moeten plaats vinden.

Op die wijze zou men dan een doelmatig gebruik der belastinggelden bereiken, en misschien zijn er nog meer dergelijke mogelijkheden te bedenken, die op hun verwezenlijkbaarheid getoetst zouden moeten worden. Van het uitspreken van persoonlijke voorkeur voor het oude of voor het nieuwe stelsel wil ik mij geheel onthouden; ik zou dit niet kunnen doen zonder in strijd te komen met mijn eigen beschouwingen en ik geloof zelfs dat de tijd voor het nemen van stelling nog niet rijp is: het oogenblik van keuze komt eerst, wanneer men algemeen helder voor zich ziet de dingen, *waartusschen* men kan kiezen en thans bestaat in dit opzicht zeer zeker nog geen voldoende klaarheid.

Deze artikelen beoogen slechts een bescheiden poging om die klaarheid te helpen brengen. Is de klaarheid der probleemstelling een feit geworden, eerst dan kan een vruchtbare discussie beginnen, een discussie die — het zij tot vervelens toe herhaald — gaat tusschen de beheerders en kenners onzer openbare financiën, op punten geformuleerd door de verzekeringswiskundigen.

Er is nog een consequentie, waarop ik wil wijzen, wanneer men de richting van een omslagstelsel zou willen uitgaan.

Op het oogenblik heeft men volgens de Invaliditeitswet theoretisch de mogelijkheid van risico-overdracht, zij het dat die practisch feitelijk alleen in het Algemeen Mijnwerkersfonds kon worden toegepast.

Gaat de Staat nu over tot een omslagstelsel, dan kan dat alleen doordat de Staat geacht wordt een eeuwig bestaan te hebben en ten allen tijde belastingbetalers onder zijn onderdanen te zullen tellen. Voor toepassing van risico-overdracht zou dus de bijzondere instelling aan soortgelijke voorwaarden moeten voldoen. Maar welk particulier lichaam is denkbaar, dat

zich een uit den aard der dingen voortvloeiende onsterfelijkheid mag toekennen? En dat is nog niet eens voldoende, want de leden van het particuliere lichaam zouden tot in alle toekomst bereid moeten zijn een veelvoud te betalen van hetgeen zij zouden behoeven te betalen, wanneer zij zich van jongsaf verzekerden bij een instelling, die volgens het kapitaal-dekkingsstelsel werkte.

Er is dus geen sprake van, dat particuliere instellingen de wettelijke verzekering ooit op den weg van een omslagstelsel zouden kunnen volgen, en zoo blijkt de boven bedoelde consequentie hierop neer te komen, dat de overgang tot een omslagstelsel den nekslag zou beteekenen van risico-overdracht in de wettelijke invaliditeits- en ouderdomsverzekering en van alle particulier initiatief in die richting.

Ter verdere staving van wat ik in mijn 1e artikel opmerkte, n.l. dat in deze materie alle politieke oogmerken uit den booze zijn, mag ik wellicht op een curieuze tegenstrijdigheid wijzen: terwijl van democratische zijde men eensdeels vóór kapitaalsophooping onder de macht van den Staat is en dus om politieke redenen het reserveeringsstelsel zou kunnen steunen, zou men tegelijk niets liever doen dan de risico-overdracht en het particulier initiatief voorgoed onschadelijk te maken en hiervoor is juist het omslagstelsel het onfeilbare middel!

Beter illustratie dat deze aangelegenheden alleen op neutraal en zuiver zakelijk terrein thuis behooren, is wellicht niet te geven.

Als samenvatting van hetgeen in deze drie artikelen behandeld is, zou men kunnen zeggen, dat de bezwaren van de kapitaalsophooping kunnen worden voorkomen:

a. bij behoud van de tegenwoordige grondbeginselen der sociale verzekering:

of door wederkeerigheidsovereenkomsten in zake belegging met de openbare sociale-verzekeringinstellingen van andere landen, gecombineerd met gedeeltelijke belegging in gronden;

of door belangrijke uitbreiding van de mogelijkheid tot risico-overdracht, waardoor een 20-tal instellingen van het type Algemeen Mijnwerkersfonds de wettelijke verzekering bijna geheel zouden overnemen.

b. door wijziging dier grondbeginselen, zóó dat een belangrijk stuk Staatspensionneering zijn intrede doet als noodzakelijk gevolg van het overgaan tot een omslagstelsel;

deskundigen op het gebied onzer Staatsfinanciën zouden hebben uit te maken of de verschuiving der lasten, die hierbij plaats vindt, voldoet aan de eischen van gezond financieel beheer; risico-overdracht van de wettelijke invaliditeits- en ouderdomsvoorziening op instellingen als het Algemeen Mijnwerkersfonds zou geheel tot de onmogelijkheden behooren.

Welke communis opinio zich hierbij zal vormen en welke van deze richtingen men dus ten slotte zal uitgaan, dient met belangstelling te worden afgewacht. Laat men er zich echter voor hoeden maatregelen te nemen alvorens die communis opinio tijd heeft gehad zich te zetten. Hoeveel meer populair zou de Invaliditeitswet niet geweest zijn, wanneer deze was geworden een stuk wetgeving, in en door het Nederlandsche volk gegroeid, in plaats van een vrijwel klakkelooze overname van wat in een ander land bestond, maar bij onzen volksgeest niet paste.

Er is nu een mooie gelegenheid deze fout zoo goed mogelijk te herstellen. Bovendien, ons land heeft de laatste tijden toch werkelijk van genoeg originaliteit en initiatief blijk gegeven om de verwachting te rechtvaardigen, dat ook zijn invaliditeits- en ouderdomsvoorziening een eigen richting zal uitgaan. Wij mogen en moeten met het goede in de buitenlandsche wetgeving (niet slechts van één bepaald land!) natuurlijk ons voordeel doen, maar alleen door dat in een door en door Nederlandsch geheel te verwerken.

Heerlen, Mei 1927.

Dr. J. VAN HOORN.

DE ARBEIDSCONFLICTEN IN 1926.

De dezer dagen verschenen en met lofwaardigen ijver door het Centraal Bureau voor de Statistiek samengestelde publicatie over de werkstakingen en uitsluitingen, die in Nederland in 1926 een aanvang hebben genomen, bevestigt officieel den algemeenen indruk, dat 1926 voor wat de arbeidsconflicten betreft, een betrekkelijk rustig jaar is geweest. Wel gingen in ronde cijfers nog een kwart miljoen arbeidsdagen, vertegenwoordigende een globale waarde van 1½ miljoen gulden, verloren, doch vergeleken met vroeger, zelfs met de jaren van voor den oorlog, mag dit niet anders dan zeer bevredigend genoemd worden. Een en ander blijkt uit de onderstaande tabellen, die allereerst een vergelijking geven met de vorige jaren en daarna voor 1926 een specificatie naar de bedrijfsgroepen en voor de nijverheidsbedrijven nadere gegevens over de belangrijkste beroepsgroepen.

	Aantal stakingen of uitsluitingen.	Aantal betrokken ondernemingen.	Aantal stakers of uitgesloten.	Totaal aantal verloren arbeidsdagen.
1. Totaal in de afgelopen jaren.				
Gem. p. j. 1901/13	184	677	16.000	411.000
Gem. p. j. 1914/18	317	1.379	24.000	416.000
1919	649	4.935	61.700	1.094.700
1920	481	3.014	66.500	2.333.900
Gem. p. j. 1921/25	283	2.009	41.400	1.538.400
1925	262	1.628	31.700	786.600
1926	212	594	9.100	236.700
2. Bedrijfsgroepen in 1926.				
Nijverheidsbedrijven	161	361	7.280	186.220
Landbouwbedrijven	5	100	540	19.660
Visscherij en Jacht	4	3	90	400
Handel	20	21	300	11.080
Verkeerswezen	22	109	850	19.330
3. Specificatie Nijverheidsbedrijven in 1926.				
Aardewerk, glas, steen-industrie	13	13	420	9.370
Drukkersbedrijven	5	5	80	5.030
Bouwbedrijven	66	126	1.400	31.640
Chemische industrie	2	2	140	2.350
Hout, kurk, stroobew.....	10	20	370	9.100
Kleding en reiniging ..	5	5	200	4.870
Leerindustrie enz.	1	1	15	40
Oer, steenkolen, turf ...	6	134	960	24.120
Metaalbewerking	4	4	60	310
Stoom- en andere werkt..	8	8	1.110	46.520
Scheepsbouw	15	15	1.440	23.380
Papierindustrie	2	2	50	140
Textielindustrie	5	5	430	4.920
Voedings- en genotmidd... 19	21	610	24.430	

De eerste tabel toont duidelijk het geringe aantal conflicten, wat nog sterker uitkomt, wanneer men den omvang dezer conflicten in aanmerking neemt en de cijfers van het aantal betrokken ondernemingen, het aantal stakers en uitgesloten en het totaal aantal verloren arbeidsdagen met de voorafgegane jaren vergelijkt.¹⁾ Uit de tweede tabel blijkt, dat (zooals trouwens steeds) het leeuwenaandeel der conflicten voor rekening der nijverheidsbedrijven komt. Het verschil met vroegere jaren is voor deze groep echter nog grooter dan voor het totaal. Tabel 3 geeft verder een nadere specificatie van de nijverheidsbedrijven. De metaalbedrijven, de bouwvakken, de voedings- en genotmiddelen en het veenbedrijf spannen hier, ook alweer zooals gewoonlijk, de kroon. Doch ook hier valt weer het groote verschil met vroeger jaren op. Terwijl in de bouwvakken gedurende 1921/25 ruim 152.000 dagen per jaar en in 1925 228.000 dagen verloren gingen, was dat in 1926 31.640. Voor de metaalbedrijven gezamenlijk bedroegen deze cijfers resp.:

¹⁾ De totaal verloren arbeidstijd in 1926 beteekent omgeslagen over het totaal aantal in het bedrijfsleven in Nederland werkzame arbeiders ongeveer een verlies van 1 uur arbeid per arbeider per jaar op een totaal van 2500 werkuren p. a. p. j.

211.000, 178.000 en 70.000; voor de voedings- en genotmiddelenindustrie 85.000, 18.600 en 24.430 en voor de groep oer, steenkolen en turf 119.000, 157.000 en 24.120.

De belangrijkste conflicten in 1926 met vermelding van het aantal verloren arbeidsdagen waren: de H.E.E.M.A.F.-staking (41.400); de scheepsbouwstaking te Slikkerveer (12.000); de voegersstaking te Groningen (5250); de sigarenmakersstakingen te 's-Hertogenbosch (7350); te Valkenswaard (4830) en te Deventer (4700); de veenarbeidersstakingen te Nieuw Weerdinge (17.200) en te Barger Compascuum (3600); de staking in de mandenindustrie in enkele plaatsen (5990); de drukkersstaking te Koog Zaandijk (4910); de steenarbeidersstaking te Hurwenen (4690); de kleermakers- en naaistersstaking te Culemborg (4330) en de wevers- en weefstersstaking te Mierlo (4250); de landarbeidersstaking in West Noord-Brabant (13.370); de landarbeidersstaking in N. W. Friesland (6110); de staking van het machine- en dekpersoneel te Amsterdam en IJmuiden (12.510); de groententransportstaking te Broek op Langendijk (4540) en de staking bij de Electrolux (9420).

Zoals gewoonlijk kwamen de meeste conflicten voor in Noord-Holland (74) en in Zuid-Holland (51), verder 12 in Noord-Brabant; 16 in Gelderland; 3 in Zeeland; 5 in Utrecht; 3 in Friesland; 15 in Overijssel; 16 in Groningen; 6 in Drente en 11 in Limburg. Alleen in Amsterdam kwamen 48 conflicten of 23 pCt. van het totaal voor, in de overige groote gemeenten (Rotterdam, Den Haag, Utrecht, Groningen, Haarlem, Arnhem, Leiden, Nijmegen, Tilburg, Dordrecht en Maastricht) 53 of 25 pCt., waarvan 17 te Rotterdam en 14 te 's-Gravenhage. Totaal in de groote gemeenten dus 101 of 48 pCt., in de overige gemeenten 111 of 52 pCt. Merkwaardig is in dit verband, dat de grootste conflicten, zooals uit het hierboven gegeven overzicht blijkt, met een enkele uitzondering alle in de kleinere gemeenten voorkwamen.

Een nadere beschouwing van de bij een staking gestelde eischen toont, dat deze in het algemeen niet noemenswaardig afweken van die in andere jaren. In 28 pCt. van het aantal stakingen werd loonsverhoging geëischt, 9 pCt. betroffen afweer tegen loonsverlaging, 16 pCt. andere looneischen, 8 pCt. den arbeidsduur, 3 pCt. het verenigingsrecht, 11 pCt. wederindienstneming van ontslagenen, 2 pCt. regeling van het werk, 10 pCt. het arbeidscontract, 12 pCt. andere eischen en bij 1 pCt. was de oorzaak onbekend.

Zoals gewoonlijk had dus ruim de helft der eischen betrekking op het arbeidsloon, de eisch tot loonsverhoging was weer iets sterker dan in de periode 1921/25, toen het gem. 23 pCt. bedroeg, terwijl de afweer tegen loonsverlaging door de stabilisatie van het loonpeil verminderde van 17 pCt. in 1921/25 tot 9 pCt. Dat slechts 3 pCt. der eischen betrekking had op het verenigingsrecht bewijst, dat wij hier in Nederland niet veel nadeel zullen ondervinden van het besluit der onlangs gehouden Intern. Arbeidsconferentie om de kwestie der vakverenigingsvrijheid niet op de agenda te plaatsen.

De invloed van de looneischen wordt nog duidelijker, wanneer men het aantal stakers of uitgesloten vergelijkt. Het onderstaande staatje teekent tevens den economischen toestand van Nederland op een merkwaardige wijze.

Uit een overzicht van de wijze van beëindiging van de conflicten blijkt, dat weer ruim de helft der conflicten (53 pCt.) werd beëindigd door onderhandelingen tusschen patroons en werklieden, waarbij voor een van beide of voor beide partijen een organisatie optrad. Slechts 8 pCt. eindigde door directe onderhandelingen tusschen patroon en werklieden of een commissie uit de werklieden. Uit den aard der zaak zijn dit verder de kleine conflicten, die tot één onderneming beperkt blijven. 6 pCt. eindigde door

Jaar.	Totaal aantal stakers of uitgesloten in 1000-tallen	Daarvan betrokken bij geschillen			
		om loonsverhoging.		tegen loonsverlaging.	
		Aantal in 1000-tallen	in %	Aantal in 1000-tallen	in %
1919	62	50	82	1	1
1920	66	59	88	1	2
1921	48	8	18	34	71
1922	44	7	16	28	64
1923	56	7	13	38	68
1924	27	6	23	16	59
1925	32	16	49	8	25
1926	9	6	62	2	19

bemiddeling van derden, 0,4 pCt. (dus slechts één conflict) door arbitrage, 7 pCt. door indienstneming van andere werklieden, 17 pCt. zonder onderhandelingen, 3 pCt. op andere wijze, terwijl 3 pCt. onbekend was. Ten slotte eindigde 2 pCt. door Rijksbemiddeling. Dit laatste cijfer behoeft echter eenige nadere toelichting. Men zou nl. verkeerd doen de beteekenis der Rijksbemiddeling naar dit geringe pCt. af te meten. Immers meermalen komt het voor, dat de Rijksbemiddeling de partijen over het doode punt heen helpt, doch zich dan later weer terug trekt, terwijl ook verder de Rijksbemiddeling meermalen met succes is opgetreden in conflicten, die geen staking of uitsluiting ten gevolge hadden en men deze door overleg wist te voorkomen. Die 2 pCt. heeft uitsluitend betrekking op geschillen, waarvan de opheffing het directe gevolg was van de interventie der Rijksbemiddelaars.

De uitslag der geschillen toont weer aan, dat, zooals het meer gebeurt, ieder het zijne krijgt, ongeveer $\frac{1}{3}$ gedeelte van het aantal geschillen (34 pCt.) werd door de arbeiders gewonnen, $\frac{1}{3}$ gedeelte (34 pCt.) werd geschikt en ruim $\frac{1}{4}$ gedeelte (26 pCt.) werd door de arbeiders verloren; neemt men het aantal stakers of uitgesloten in aanmerking, dan zijn deze cijfers eenigszins anders, 16 pCt. der arbeiders hadden volledig succes, voor 52 pCt. werd een schikking getroffen, terwijl voor 30 pCt. geen enkele eisch ingewilligd werd.

Ten slotte nog een tweetal meer algemeene opmerkingen. Het aantal uitsluitingen had ten opzichte van het aantal stakingen slechts zeer weinig betekenis. In 1926 kwamen slechts 3 uitsluitingen voor, waarvan 1 in de groep steen, glas en aardewerk, en 2 in de groep voedings- en genotmiddelen, resp. betrekking hebbende op 1 en 2 ondernemingen en 56 en 32 arbeiders direct en 2 en 5 arbeiders indirect.

Het totaal aantal verloren arbeidsdagen bedroeg 3274, waarbij nog 354 arbeidsdagen kwamen, doordat het werk niet onmiddellijk door alle arbeiders kon worden hervat.

Verder blijkt uit de bovenstaande cijfers, dat sinds 1900 in totaal in Nederland ongeveer 18.000.000 arbeidsdagen wegens staking en uitsluiting verloren gingen, waarvan ruim 3.000.000 door het textielconflict in 1923/24. Vergelijkt men daarbij dat in Engeland in 1926 alleen 162.000.000 arbeidsdagen verloren gingen, waarvan 15.000.000 door de algemeene staking en 145.000.000 door de mijnwerkersstaking, dan is het mogelijk een indruk te krijgen van den geweldigen omvang van deze beide laatstgenoemde conflicten.

Het Centraal Bureau voor de Statistiek heeft wederom een goed werk verricht door deze publicatie zoo spoedig te doen verschijnen.

Het is te hopen, dat over eenige jaren zal blijken, dat 1926 voor wat de arbeidsconflicten in Nederland betreft geen uitzondering is geweest, doch dat de vermindering van het aantal en den omvang zich ook in de toekomst zal voortzetten.

Ir. B. BÖLGER.

Haarlem, 24 Juli 1927.

**DE IN- EN UITVOER VAN NEDERLAND GEDURENDE
HET EERSTE HALFJAAR 1927.**

II (Slot).

De groote goederengroepen.

De beteekenis van den landbouw voor de handelsbeweging in het tijdperk onder verslag wordt duidelijk uit een verdeling van deze laatste in de groote groepen van de internationale handelstatistiek. De belangrijkste verschuivingen blijken dan te liggen: in de groepen der levende dieren (vermindering van den invoer, groote toeneming van den uitvoer), onbewerkte en halfbewerkte voedingsmiddelen (geringere stijging van het gewicht van den invoer dan van den uitvoer, daling van de waarde van den invoer bij aanzienlijke stijging van die van den uitvoer) en onbewerkte en half-bewerkte stoffen van plantaardige herkomst, (daling van den invoer, stijging van den uitvoer). Van de afzonderlijke goederen zij genoemd: vee, bevroren vleesch, ongepelde rijst, koffie en zaden, welke minder werden ingevoerd, terwijl alle soorten vee, ongesmolten dierlijk vet en reuzel, gezouten varkensvleesch, geslacht pluimvee, aardappelen en aardappelmeel meer werden uitgevoerd. Trekt men voorts de groep van de in fabrieken bereide voedingsmiddelen in de beschouwing, dan valt een belangrijke daling van den invoer van veekoek, mout, havermout, zemelen en ruwe rietsuiker, bij een stijging van den uitvoer van suiker op te merken. De veranderingen in de overige groepen zijn bij lange niet zoo groot geweest en ook van gelijker werking; het gevolg van de verschuivingen in de groepen van de dieren, voedingsmiddelen en huden alléén is het verminderen van de waarde van het invoeroverschot met f 71 miljoen, bij een algeheele vermindering van dit overschot ten bedrage van f 100 miljoen.

Uitgedrukt in millioen kilogram en millioen gulden, was de handelsbeweging als volgt over de belangrijke goederengroepen verdeeld, waarbij het toenemen of afnemen ten opzichte van 1926 tusschen () is vermeld:

Goederengroepen	Invoer		Uitvoer	
	Gewicht	Waarde	Gewicht	Waarde
1. Levende dieren	3,7 (— 2,8)	1,6 (— 0,8)	18 (+ 4)	11 (+ 7,8)
2. Voedingsmiddelen				
a. onbewerkte	1.534 (+ 92)	247 (— 0,8)	749 (+ 219)	180 (+ 34)
b. fabrikaten	459 (— 124)	79 (— 8,5)	534 (+ 14)	206 (+ 11)
3. Grondstoffen				
a. dierlijke	59 (+ 6,5)	54 (+ 8,7)	54 (+ 16)	28 (+ 13)
b. plantaardige	1.083 (— 43)	213 (— 16)	263 (+ 75)	83 (+ 15)
c. minerale	8.009 (+ 322)	159 (+ 12)	4.020 (— 173)	63 (+ 9)
4. Fabrikaten	2.336 (+ 20)	471 (+ 12)	1.188 (+ 87)	319 (+ 18)
Gezamenlijke in- en uitvoer, zonder goud en zilver	13.505 (+ 251)	1.228 (+ 5,5)	6.844 (+ 254)	897 (+ 106)

Ten einde de beteekenis van ieder der genoemde groepen in het licht te stellen, is in den volgenden staat elk daarvan tot honderdsten van de geheele handelsbeweging herleid:

Aandeel in pCt. van gezamenlijken in- en uitvoer in le halfj.		Goederengroepen							
		1		2		3			4
Invoer	Gewicht	1926	0,04	10,88	4,39	0,40	8,6	58,07	17,40
		1927	0,02	11,36	3,39	0,43	8,02	59,30	17,29
	Waarde	1926	0,20	20,27	7,16	3,73	18,82	12,03	37,63
		1927	0,13	20,10	6,43	4,42	17,38	12,91	38,47
Uitvoer	Gewicht	1926	0,06	8,04	7,88	0,57	2,85	63,63	16,7
		1927	0,27	10,94	7,79	0,78	3,83	58,74	17,35
	Waarde	1926	0,4	18,46	24,57	2,4	8,57	6,77	38,05
		1927	1,22	20,09	22,91	3,1	9,25	6,99	35,59

Bij het beoordeelen van de beide voorgaande staten mag niet uit het oog worden verloren, dat het samen-

voegen van verschillende goederen tot één groep, de beteekenis van de onderscheidene deelen van onze volkshuishouding voor de handelsbeweging slechts op ruwe wijze tot uitdrukking brengt en dat men derhalve bedacht erop moet zijn, om met de samenstelling van de groepen rekening te houden. Het gevaar van averecht-sche gevolgtrekkingen is te grooter, daar de verhoudingsgetallen van den tweeden staat de uitkomst zijn van het vergelijken van twee, naar getal en naar samenstelling, veranderlijke waarden en het aandeel van een bepaalde goederengroep mitsdien niet alleen beïnvloed wordt door wijzigingen in de betreffende groep, maar tevens door wijzigingen in alle andere goederengroepen. Het gebruik van een enkel verhoudingsgetal als bewijs in één of andere richting, zooals vrij veelvuldig voorkomt, heeft daarom geen zin.

Landbouw.

Goederensoorten	Mill. K.G.		Mill. Gld.	
	1926 le halfj.	1927 le halfj.	1926 le halfj.	1927 le halfj.
Kool (witte, savoye, roode, bloem)	77,6	85,4	6,50	5,6
Andere versche groente (sla, tomaat, uien, peen, komkommer)	98,4	130,5	15,93	17,68
Aardappelen	97,9	210,3	4,12	12,87
Aardappelmeel	38,9	54,3	6,42	10,38
Fruit (kersen, aardbeien en kruisbessen)	5,2	4,5	1,16	1,04
Groene erwten	16,4	15,7	4,09	4,51
Bruine en witte boonen	3,1	3,4	0,53	0,56
Zaad (kool-, maan-, karwij-, mosterd- en kanarie)	8,7	9,4	3,08	3,17
Vlas (onbewerkt, geroot en gezwingeld)	17,8	39,4	4,17	7,52

Naar Duitschland en Engeland werd aanzienlijk minder peen verzonden, zoodat de uitvoer van deze groente daalde. De lage prijs van alle soorten komt onder meer tot uitdrukking in het dalen van de waarde van de uitgevoerde kool, ondanks het toenemen

van de hoeveelheid. Deze uitkomst komt te ongelegen, omdat thans veel kapitaal in het verbeteren van de uitrusting der bedrijven is vastgelegd, ten einde aan de buitenlandsche mededinging het hoofd te kunnen bieden en vroeg aan de markt te zijn. Eerst in het laatst van het tijdperk onder verslag trad eenige verbetering in: er kwam toen levendige vraag naar groente, aardappelen en fruit, bij hogere prijzen; het koude weder deed het gewas langzaam groeien, zoodat de markt niet werd overvoerd en het bevorderde de goede aankomst van de groente in het buitenland.

Op zich zelf genomen, blijkt het Duitsche tarief van invoerrechten den aanvoer van voor de Duitsche bevolking noodzakelijke levensmiddelen niet belangrijk tegen te houden; een andere vraag is, of de lage prijzen ten deele in verband hiermede moeten worden verklaard, daar op den achtergrond van de Duitsche handelspolitiek het streven staat, om, door het uitbreiden en verbeteren van den landbouw, aan de nijverheid weder het vroegere binnenlandsche afzetgebied te verschaffen en haar tegelijkertijd, door lagere voortbrengingskosten, de mededinging in het buiten-

land te vergemakkelijken. Zoo wordt, door het beschikbaar stellen van geld en grond, de tuinbouw sterk bevorderd, waarbij in de eerste plaats het oog op de teelt onder glas is gericht, omdat hierbij de natuurlijke voorsprong van het buitenland in geringere mate, dan bij de teelt op den kouden grond, bestaat; juist dezer dagen is er sprake van het uitgeven hier te lande van een leening van 3 millioen dollar door de Deutsche Rentenbank Kreditanstalt, welke deel uitmaakt van een leening van 30 millioen dollar, ten einde de noodige middelen te verkrijgen voor het verstreken van landbouwkredieten.

Indien de genoemde maatregelen in toenemende mate toepassing blijven vinden, dan zal daarvan een aanzienlijke vermeerdering van de voortbrenging van versche groente in Duitsland het gevolg zijn en daarmee een stijgende druk op de prijzen, welke den invloed van de mededinging van Frankrijk, Italië, Spanje en eenige andere landen verscherpt.

Naast de handelspolitieke beteekenis van dit stelsel staat die, als middel tot binnenlandsche kolonisatie en het verbeteren van den voedseltoestand. Ook in het geval derhalve het verzet tegen de Deutsche handelspolitiek tot het wijzigen daarvan mocht leiden, dan nog blijven de laatste bedoelingen onverzwakt. Overigens zijn dit alles strekkingen, van welke moet worden afgewacht, of zij tot het mogelijke gevolg zullen leiden; ook de ontwikkeling van de koopkracht in West en Midden Europa is in dezen uiteraard van groote beteekenis.

Op den toegenomen uitvoer van aardappelen werd reeds de aandacht gevestigd.

Vee-teelt.

Uitvoer van:	Mill. KG. of aantal		Mill. Gld.	
	1926 1e hlfj.	1927 1e hlfj.	1926 1e hlfj.	1927 1e hlfj.
Vee (paarden, koeien, varkens) aantal	10.119	70.248	2,33	9,57
Vleesch (varkens-, rund-, schape-, bacon)	38	66	38,95	58,60
Zuivel (boter, kaas, geconden- seerde melk, melkpoeder) ..	131,4	148,02	94,62	100,52
Versche eieren	31,5	39,6	24,12	28,73

De uitvoer van paarden naar Duitsland nam aanzienlijk toe, maar bereikte toch niet den omvang van 1923 en bij lange niet dien van 1924, toen 13.000 stuk naar dat land werden verkocht. Ook de uitvoer van veulens naar België, dat daarvan de grootste afnemer is, vermeerderde.

De groote schommelingen in den uitvoer van vee en vleesch gedurende de laatste jaren blijken uit den uitvoer van levende varkens, welke in ieder eerste halfjaar van 1923-'27 onderscheidenlijk beliep: 2.105, 1.18.408, 10.034, 2.322 en 38.928 stuk. Op den invloed van de prijzen werd reeds gewezen; een voordeel voor de mesters was, dat ook de prijs van de biggen laag is geweest. In tegenstelling tot 1924, het jaar van den grootsten varkensuitvoer, toen bijna alles naar Duitsland ging, waren thans Frankrijk en Italië de grootste afnemers, terwijl de uitvoer naar België ongeveer verdubbelde. De uitvoer van versch varkens- en schapevleesch bedroeg onderscheidenlijk 27.326.000 KG. en 3.092.000 KG. Frankrijk was de grootste afnemer met onderscheidenlijk 18.699.000 KG. en 1.486.000 KG. Duitsland ontving ongeveer de helft van deze hoeveelheden. Thans en voorheen, ging de grootste hoeveelheid van het gezouten varkensvleesch naar Engeland, welks markt voor het versche vleesch is afgesloten. Door de, althans in de volkszaken, lage prijzen van het inlandsche vleesch, nam de invoer van bevroren vleesch tot op ongeveer de helft af en beliep deze 6.812.000 KG. ter waarde van f 3.133.000. Zoo werd te Amsterdam in het eerste halfjaar van 1926 rond 2.760.000 KG. bevroren vleesch verbruikt, tegen 1.253.000 KG. in de overeenkomstige maanden van

het loopende jaar, of, herleid tot geheele slachtdieren, onderscheidenlijk 9.200 en 4.180, doch steeg het aantal, voor verbruik ter plaatse, in het abattoir geslachte runderen tegelijkertijd van 19.530 tot 24.350 en dat van de geslachte nuchtere kalveren van 8.430 tot 14.930.

De uitvoer van boter steeg van 21.313.000 KG. tot 24.254.000 KG. Duitsland, het belangrijkste afzetgebied, dekt zijn behoefte voor rond één derde in Denemarken en voor ruim één vierde in Nederland. Engeland is voor Nederlandsche boter een markt van geringe beteekenis, in tegenstelling tot die voor kaas. Hiervan nam de gezamenlijke uitvoer van 36.899.000 KG. tot 44.515.000 KG. toe, waarbij de stijging van den uitvoer naar Duitsland, dat ongeveer de helft van zijn behoefte aan buitenlandsche kaas in Nederland koopt, het grootst was. Ook de afzet naar Engeland vermeerderde niet onaanzienlijk, alhoewel de gezamenlijke invoer daar te lande daalde, vooral die uit Australië, Canada en Ierland. De lage prijzen voor zuivel waren oorzaak, dat de waarde van den gezamenlijken uitvoer van gecondenseerde melk en melkpoeder van f 24,8 tot f 24 millioen daalde, alhoewel het gewicht van 75 tot 81 millioen KG. steeg.

Metaalnijverheid.

De beteekenis van de Nederlandsche Hoogovens voor het voorzien in de behoefte aan ruw ijzer hier te lande blijkt uit het feit, dat er in 1913 een invoeroverschot aan dit product van 71.000 ton was, terwijl verleden jaar de uitvoer 78.000 ton meer dan den invoer heeft bedragen en gedurende het tijdperk onder verslag het uitvoeroverschot 52.958 ton beliep, als gevolg van een invoer van 15.184 ton (1926 18.229 ton), bij een uitvoer van 68.142 ton (1926 56.972 ton). De invoer van plaat-, staaf- en balkijzer, belangrijke grondstoffen voor de machinijverheid en den scheepsbouw, bedroeg:

Goederensoorten	Gewicht in ton	
	1926 1e hlfj.	1927 1e hlfj.
Plaatijzer	102.725	120.368
Staafigijzer	148.756	146.464
Balkijzer	30.777	37.313

Een deel van dezen invoer vond zijn weg weder naar het buitenland; zoo blijkt het invoeroverschot van staafigijzer met 8.000 ton te zijn gedaald, alhoewel de invoer steeg.

De invoer van gewalste, getrokken en geperste buizen daalde van 20.381 ton tot 19.390 ton, de waarde hiervan steeg; daarentegen vermeerderde de invoer van gegoten buizen van 31.577 ton tot 38.278 ton, terwijl de waarde van f 3.745.000 tot f 3.708.000 daalde. De toeneming van deze laatste soort komt geheel voor rekening van Frankrijk en België, terwijl de — thans geëindigde — felle mededinging van die zijde tegen Duitsland, aan den val van de prijzen niet vreemd zal zijn. De uitvoer van klink- en draadnagels en van staalkabel nam toe, die van schroeven daalde iets, doch de prijs ervan steeg.

Bij de machinijverheid blijkt er een verschil tusschen de vervaardiging van electriche werktuigen en die van stoom- en andere machines te bestaan. De in- en uitvoer van dynamo's, electromotoren, radio-toestellen, telegraaf- en telefoontoestellen en andere electriche instrumenten namen toe; doch er werden minder stoomketels in- en uitgevoerd en meer stoommachines, terwijl de invoer van verbrandingsmotoren aanzienlijk steeg, bij achteruitgang van den uitvoer. De uitvoer van hijsch- en hefwerktuigen, compressors, pompen en dergelijke daalde, de invoer hiervan nam toe; aan werktuigen voor suikerfabrieken werd naar Nederlandsch Indië meer uitgevoerd. De opmerkelijke daling van den invoer van alle soorten landbouwmachines en -werktuigen, met uitzondering van stoomploegen en werktuigen voor het bereiden van zuivel, werd reeds eerder genoemd.

De volgende statistiek betreffende het eerste halfjaar 1926 en 1927 moge een en ander nader toelichten:

Goederensoorten	Gewicht in ton			
	Invoer		Uitvoer	
	1926	1927	1926	1927
Electrische machines en toestellen	5.625	6.500	2.078	3.334
Stoommachines	9.427	8.245	3.068	2.840
Verbrandingsmotoren	2.320	4.305	2.267	2.044
Arbeidswerktuigen	10.811	11.438	2.672	3.212
Hijschwerktuigen	3.685	4.541	1.441	1.197

Vetten en oliën.

Voornamelijk door het dalen van den afzet naar Engeland ging de uitvoer van margarine van 46.783 ton tot 45.952 ton achteruit. Afgaande op den verminderden invoer van grondstoffen, zou de bereiding van margarine, vergeleken met het vorige jaar, iets zijn verminderd, waarbij evenwel moet worden bedacht, dat tegenover den aanzienlijk verminderden invoer van soya-boonen, een evenzoo aanzienlijk toegenomen invoer van soyaolie staat. De handelsbeweging van plantaardige oliën en de grondstoffen daartoe beliep in het geheel:

Goederensoorten	Gewicht in mill. K.G.			
	Invoer		Uitvoer	
	1926	1927	1926	1927
Plantaardige oliën (katoenzaad-, grondnoten-, sesam-, palm-, palmpitten-, cocos- en soyaolie)	50,4	56,9	47,1	50,8
Grondstoffen (kool- en sesamzaad, soya-boonen, grondnoten, copra, palmpitten) ..	164,1	133,2	2,1	2,1

Zooals in de onlangs verschenen handelstatistiek over 1926 wordt opgemerkt, wordt de handelsbeweging van olie-zaden en oliën beïnvloed door het feit, dat groote olieslagerijen aan bedrijven zijn verbonden, die hier en in het buitenland, margarinefabrieken bezitten en hetzij zaad, hetzij olie, hetzij margarine in- en uitvoeren, al naar gelang het voordeeligt uitkomt.

De uitvoer van lijnolie daalde van 41.538 ton tot 32.133 ton, ter waarde van f 11.315.000, doch tegelijkertijd nam de uitvoer van lijnkoek toe van 2.286 ton tot 6.531 ton, ter waarde van f 802.000, terwijl de invoer van dit veevoeder van 143.429 ton tot 108.093 ton daalde. Klaarblijkelijk heeft dus de lijnolieslagerij aan afzet van veevoeder, zoowel hier als elders, gewonnen.

Veevoeder en meststoffen.

Goederensoorten	Gewicht in mill. KG.			
	Invoer		Uitvoer	
	1926 1e hlfj.	1927 1e hlfj.	1926 1e hlfj.	1927 1e hlfj.
Stikstofmeststoffen (chili-, kalk-, leunasalpeter, zwavelzure ammoniak, kalkstikstof en andere)	139,5	82,1	17,6	32,4
Kalimeststoffen (kainiet, zwavelzure kali, patent- en chloorkali, kalizout 40 % en 20 %)	164,5	145,8	2,7	7,6
Phosphormeststoffen (super- en thomasphosphaat, beendermeel)	275,6	295,3	193,6	232,1
Ruw fosphaat	180,4	223,7	—	—
Veevoek (lijn-, raap-, grondnoten-, katoenzaad-, soya- en cocoskoek)	187,2	141,6	19,9	27,05
Voedergewassen, hooi en zemelen	35,9	28,03	36,3	38,06

Van de stikstofmeststoffen daalde onder andere de invoer van chilisalpeter van 89.777 ton tot 48.194 ton, en die van zwavelzuren ammoniak van 35.757 tot

14.076 ton, waarbij de achteruitgang van den laatste wel meer uit de bedrijfspolitiek, dan uit het verbruik zal moeten worden verklaard. Door de toenemende mededinging van synthetische meststoffen, hebben de salpetermijnen, gedurende het tweede halfjaar van 1926, nog niet de helft van de hoeveelheid in het overeenkomstige tijdperk van 1925 afgezet, terwijl, tegen 93 mijnen in het begin van het vorige jaar, er op 31 December jl. slechts 24 in bedrijf waren. Hierbij kwam, dat de koepers zich afzijdig hielden, omdat tegen 1 Juli een wijziging van de Chileense uitvoerpolitiek werd verwacht: op 30 Juni werd de Salpeter-overeenkomst ontbonden, zoodat toen de verkoop weder vrij was.

Er werd een geringere hoeveelheid kali ingevoerd, terwijl de invoer van thomasphosphaat aanzienlijk steeg, evenals de uitvoer van super en, in verband daarmee, de invoer van ruw fosphaat. De zich uitbreidende vervaardiging van stikstofmest langs scheikundigen weg heeft ook voor de superphosphaatbereiding in verschillende landen tot moeilijkheden geleid; ten einde het verbruik van super te bevorderen, werd de International Superphosphate Manufacturers Association opgericht, tot welke Nederland is toegetreden. Blijkens hetgeen terzake is openbaar gemaakt, beoogt deze vereeniging geen regeling van den verkoop en den prijs, in tegenstelling tot het kalisyndicaat, dat zijn ontstaan dankt aan een, op het eind van Mei jl. tusschen de Duitsche en de Fransche kalimijnen tot stand gekomen regeling, ingevolge welke door de Duitsche mijnen 70 pCt. en door de Fransche 30 pCt. van de Nederlandsche behoefte aan kali zal worden geleverd. Deze verhouding is gelijk aan die van het vorige jaar, toen door Frankrijk 97.406 ton en door Deutschland 225.000 ton kalizout in ons land werd ingevoerd.

Over den handel in lijnkoek werd reeds een en ander bericht, van de andere soorten veevoeder steeg de uitvoer eveneens, terwijl — met uitzondering van katoenzaadkoek — de invoer achteruit ging.

Graan en fabriekaten daaruit.

Goederensoorten	Gewicht in mill. KG.			
	Invoer		Uitvoer	
	1926 1e hlfj.	1927 1e hlfj.	1926 1e hlfj.	1927 1e hlfj.
Tarwe	270,8	284,2	4,9	4,7
Mais, rogge, gerst, haver en boekweit	731,9	888,2	18,7	25,8
Ongepelde rijst	172,2	102,3	0,01	0,01
Tarwemeel	53,4	73,0	7,8	4,0
Roggemeel en maïsmeel	2	1,6	0,4	2,3
Gepelde rijst	11,1	10,8	51	43,3
Gebroken rijst	0,6	10,0	9,9	4,4
Havermout	7	5,4	0,07	0,2
Stijfsel (tarwe-, rijst- en maïs-stijfsel)	3,7	4,0	12	10

De kleine tarweoogst in Europa maakte groteren aanvoer noodzakelijk. Daar de Argentijnsche oogst ruim was en vroeg ter markt kwam, namen vooral de verscheperingen uit dit gebied toe, terwijl in het begin van het jaar ook de invoer uit de Sovjet Republieken niet onaanzienlijk was. Uit de Donaulanden werd, ten deele door het geringe uitvoeroverschot, minder ingevoerd, terwijl ook de verscheperingen uit het La Plata-gebied weinig ruimte voor andere tarwe overlieten.

De invoer van maïs steeg van 475.632 ton tot 652.015 ton, bijna geheel uit Argentinië afkomstig. Deze groote aanvoer had weliswaar een daling van den prijs ten gevolge, doch niet in die mate, als het ruime aanbod zou doen verwachten, daar de levendige vraag naar maïs voor veevoeder lagere prijzen verhinderde. De oogsten van rogge en gerst waren tegengevallen, zoodat de invoer van deze granen beperkt was en de prijs hiervan steeg. Dit was voorts oorzaak, dat minder rogge voor veevoeder, en meer voor het bereiden van brood werd gebruikt dan verleden jaar.

De invoer van tarwemeel uit de Vereenigde Staten nam aanzienlijk toe, de uitvoer is daarentegen opnieuw gedaald. In ieder eerste halfjaar van 1925—'27 beliep deze onderscheidenlijk 39.213, 7.828 en 3.980 ton, hetgeen een blik geeft op den moeilijken toestand van de meelfabrieken hier te lande, vooral indien in aanmerking wordt genomen, dat deze uitvoer ten deele van buitenlandsche herkomst is. De uitvoer van stijf sel ging eveneens achteruit.

Glas- en aardewerk.

De invoer van gewoon vensterglas uit België beliep in het eerste halfjaar van 1925 11.487 ton, in 1926 23.270 ton en thans 17.999 ton; een omstandigheid, van welke allicht een drukkende invloed op de Nederlandsche nijverheid, welke in April jl. het bedrijf hervatte, kan uitgaan, is gelegen in het feit, dat, door de geringe binnenlandsche vraag en het verminderen van opdrachten uit Engeland, ook in België de bedrijfstoestand te wenschen laat, zoodat men alle zeilen moet bijzetten om de maandelijksche voortbrenging te plaatsen.

De invoer van onverzilverd spiegelglas en flesschen nam toe; die van glaswerk daalde van 3.351 tot 3.228 ton, doch de invoer uit België was iets grooter. De uitvoer van glas daalde, behalve die van witte flesschen, welke van 3.878 tot 4.678 ton, verzilverd spiegelglas, welke van 94 tot 201 ton en vensterglas, welke van 22 tot 354 ton toenam.

Bij het aardewerk treft een stijging van den invoer van verglaasde muurtegels, dubbel hardgebakken tegels, kunstmatige straatkeien en vuurvaste steen. Voor de groep aardewerk als geheel is er een vermindering van het gewicht van den invoer van 12.886 ton, doch de waarde steeg met f 377.000.

Bij den uitvoer nam deze groep met 15.211 ton en f 111.000 toe; de uitvoer van fijn aardewerk steeg van 4.154 tot 4.312 ton, en voorts verminderde de uitvoer van gekleurd aardewerk en van platen voor bedekking, van welke laatste soort de invoer niet onaan zienlijk steeg. Een vergelijking wordt bemoelijkd door het feit, dat het fijne en het sanitaire aardewerk bij den invoer gesplitst, maar bij den uitvoer tezamen worden opgenomen; juist in dezen tijd zouden de volledige gegevens van waarde zijn geweest.

Huiden en leder.

Goederensoorten	Gewicht in ton			
	Invoer		Uitvoer	
	1926 1e halfj.	1927 1e halfj.	1926 1e halfj.	1927 1e halfj.
Exotische huiden en vellen	6.406	7.587	620	1.006
Java huiden en vellen	1.196	1.981	889	1.441
Paarden-, runder- en kalverhuiden	7.293	6.476	8.828	12.258
Zoolleder	697	499	700	769
Overleder	497	373	427	659
Lak-, voering- en zeem- leder	222	420	91	296
Lederen schoeisel, paar	527.954	527.821	128.930	186.263

De handel in huiden was bijzonder levendig, bij hoo ge prijzen; de voorraden waren allerwege klein en de behoefte groot. De juiste oorsprong van deze bedrijvigheid laat zich overigens moeilijk vaststellen, wel licht moet er een toenemende behoefte van de nijverheid in worden gezien, wellicht ook is aankoop van grondstoffen voor tuigleder en andere legerbehoef ten er de oorzaak van.

De in- en uitvoer van leder steeg eveneens, de uitvoer van lederen schoeisel nam met 57.333 paar en f 230.000 toe. De uitvoer van de geheele groep „huiden en leder” is, berekend over het geheele eerste halfjaar, met 5.357 ton en f 10.232 gestegen.

Koffie, thee en tabak.

De beteekenis van deze stapelartikelen blijkt slechts ten deele uit de statistiek van den in- en uitvoer, daar

grootte hoeveelheden in doorvoer en over entrepôt worden verhandeld.

Er werd thans minder koffie aangevoerd, dan in de overeenkomstige halfjaren van 1924—'26 en wel onderscheidenlijk 1.416.541, 1.134.659, 1.178.714 baal (van ongeveer 60 KG.), tegen 1.130.522 baal in het loopende jaar. De aflevering in het eerste halfjaar van 1924—'27 beliep onderscheidenlijk 1.272.998, 1.098.404, 1.239.669 en 1.119.357 baal en de voorraad, welke bij het begin van het jaar 339.219 baal bedroeg, vermeerderde tot 350.384 baal op 30 Juni jl. Deze vermindering van de omzetten betreft alle soorten, met uitzondering van de onbelangrijke Afrikaansche en „andere”, en staat in tegenstelling tot de beweging op de gezamenlijke Europeesche en Noord Amerikaanse markten, van welke een aanvoer van 10.663.000 baal (1e halfjaar 1926: 10.095.000), en een aflevering van 10.588.000 baal (1926: 10.398.000), wordt gemeld. Ook de invoer tot verbruik hier te lande was geringer dan verleden jaar, behalve die van Braziliaansche koffie, van welke het gewicht steeg.

De prijs van thee was aanzienlijk lager dan in de beide vorige halfjaren en beliep in 1925—'27 onderscheidenlijk: Java-thee 82½, 98¼ en 74¼, Sumatrathee 91¼, 103¾ en 78¾ cent per ½ KG. Van deze beide soorten te zamen, werd in de genoemde halfjaren onderscheidenlijk 5,5, 6,9 en 9,1 miljoen KG. in veiling aangeboden. De algeheele aanvoer, invoer tot verbruik en uitvoer van thee hier te lande beliep, volgens een berekening door Pakhuismeesteren van de Thee:

Tijdperk	Aanvoer		Invoer		Uitvoer	
	millioen		millioen		millioen	
	KG.	f	KG.	f	KG.	f
1e halfjaar 1925	7,3	11,5	2,6	4,7	3,1	4,9
1e halfjaar 1926	9,2	18,3	4,6	8,9	2,8	5,6
1e halfjaar 1927	11,5	17,5	5,1	8,97	3,8	5,4

De omzetten bestonden vrijwel geheel uit Indi sche theeën; in het afgelopen jaar bedroeg de aanvoer daarvan f 15,4, de invoer tot verbruik f 6,8 en de uitvoer f 5,2 miljoen; de omzetten van Chineesche thee daalden.

De aanvoer, invoer tot verbruik en de uitvoer van tabak beliepen in het eerste halfjaar van 1926—'27, uitgedrukt in ton:

Soorten	Aanvoer	Invoer tot verbruik	Uitvoer
Sumatra	1926 13.520 1927 17.792	1.170 988	5.445 7.370
Java	1926 40.641 1927 32.876	5.685 4.793	14.233 23.028
Amerikaansche	1926 7.393 1927 9.279	6.925 7.335	4.016 7.763
Europeesche	1926 1.661 1927 1.787	291 296	1.190 1.578

De te Amsterdam aangevoerde Sumatratapak uit oogst 1926 bedroeg 209.033 pak, waarvan bij inschrijving 118.317 pak werd verkocht, tegen 115.253 pak in het eerste halfjaar van 1926; de geschatte opbrengst van deze veilingen beliep thans f 51 miljoen tegen f 54,4 miljoen in het vorige eerste halfjaar.

De handelsbeweging met de verschillende landen.

Als land van herkomst werd tot en met Februari 1926 beschouwd het land, uit welks handel de goederen afkomstig waren; als land van bestemming dat, in welks handel zij waren overgegaan (land van aankoop en verkoop). Sinds Maart 1926 wordt als land van herkomst vermeld het verst gelegen land, van waar de goederen met bestemming naar Nederland zijn verzonden, en als land van bestemming het verst gelegen land, waarheen de goederen worden verzonden. Het gevolg van deze verandering is, dat de cijfers over het eerste halfjaar geen goeden grondslag voor

vergelijking bieden, omdat in één derde van het tijdperk onder verslag een storende invloed optreedt. Het bespreken van het verkeer met de belangrijkste landen, waarmede Nederland handelsbetrekkingen onderhoudt, zij daarom uitgesteld totdat de gegevens zich over een langer tijdperk uitstrekken.

VAN DER ZWEEP.

AANTEKENINGEN.

Kosten van het levensonderhoud bij arbeidersgezinnen en gezinnen van meergegoeden te Amsterdam.

In aansluiting op de vroeger¹⁾ door ons aan het maandbericht van het Bureau van Statistiek der Gemeente Amsterdam ontleende cijfers over de kosten van levensonderhoud in arbeidersgezinnen, volgen hieronder de desbetreffende cijfers over het eerste halfjaar van 1927. Wij nemen daarbij tevens op de kosten van levensonderhoud van meergegoeden, welke met ingang van 1927 eveneens door het Bureau van Statistiek der Gemeente Amsterdam periodiek worden gepubliceerd. Aangezien wij door plaatsgebrek helaas niet in de gelegenheid waren de gegevens over het eerste kwartaal van dit jaar direct na de verschijning over te nemen, vatten wij ditmaal de cijfers over het achter ons liggende halfjaar samen.

Het *indexcijfer voor arbeidersgezinnen* daalde gedurende het eerste kwartaal met 0,8 pCt. om gedurende het tweede kwartaal met 0,6 pCt. te stijgen.

De dalende beweging in den loop van het eerste kwartaal was in hoofdzaak een gevolg van de lagere prijzen voor melk, eieren, vet (natuurboter) en brandstoffen, waarvan de prijzen, in verband met het jaargetij, een vermindering ondergingen. De geringe stijging van enkele andere artikelen, zooals aardappelen, fruit, groenten en versch rundvleesch, die, voor zoover het de eerste drie artikelen betreft, eveneens aan het seizoen te wijten was, konden deze daling niet, ongedaan maken.

Ook de stijging in het tweede kwartaal was in hoofdzaak een gevolg van seizoeninvloed, waarbij de daling van den prijs voor melk, vet (natuurboter) en brandstoffen eenerzijds werd overtroffen door de stijging van den prijs van aardappelen, groenten en fruit anderzijds.

Behalve deze bewegingen, welke aan den invloed van het seizoen toe te schrijven zijn en welke op de geheele berekening van het indexcijfer haar stempel drukken, vallen in de cijfers over het tweede kwartaal nog enkele bijzonderheden van ondergeschikt belang op, waarvan de voornaamste hier in het kort worden vermeld.

Bij de arbeidersgezinnen is de post vleesch, niettegenstaande de met 13 Juni ingetreden prijsverlaging van bevroren rundvleesch, eenigszins gestegen, doordat in sommige volksbuurten een aantal slagers hun prijzen van versch inlandsch rundvleesch hebben verhoogd. Omgekeerd is de rubriek kruidenierswaren gedaald tengevolge van prijsverlaging van de goedkope koffie- en theesoorten.

Evenals vroeger is ook ditmaal geen rekening gehouden met de belastingen.

De post „huur”, welke voor het eerste kwartaal werd vastgesteld volgens gegevens, door den woningdienst gevonden bij de telling van 1 November 1925, werd gedurende het tweede kwartaal onveranderd gelaten, omdat sedert de zoojuist genoemde woningtelling geen meerdere gegevens beschikbaar waren.

Het *indexcijfer voor meergegoeden* daalde gedurende het eerste kwartaal met 0,9 pCt. om gedurende het tweede kwartaal met 0,5 pCt. te stijgen. Ook deze veranderingen zijn vrijwel geheel aan den invloed van het jaargetijde toe te schrijven. Van meer belang echter dan deze vergelijking met voorafgaande kwartalen is de vergelijking van de cijfers voor arbeiders en

¹⁾ De laatste maal in het nummer van 16 Februari jl.

	Arbeidersgezinnen. Gemiddelde inkomsten f 1902 per gezin.			Gezinnen v. meergeg. Gemiddelde inkomsten f 8527 per gezin.		
	Voe- ding ¹⁾	Rest ²⁾	Totaal	Voe- ding ¹⁾	Rest ²⁾	Totaal
Gemiddelde wekelijksche uitgave per gezinseenheid ³⁾ in centen gedurende het jaar 1 Oct. 1923-30 September 1924.	493	608½	1101½	925½	2900	3825½
Bedragen in centen, welke per gezinseenheid zouden zijn uitgegeven, indien besteed aan hetzelfde als in het jaar 1 Oct. '23-30 Sept. '24 in:						
Juni 1926....	472	594	1066	911	2811	3722
Sept. 1926....	431½	593½	1025	827½	2807½	3635
Dec. 1926....	450½	596	1046½	875½	2805	3680½
Maart 1927....	444½	592½	1037	842	2800	3642
Juni 1927....	458	587½	1045½	867½	2792	3659½

¹⁾ Brood, beschuit, koek, grutterswaren, melk, kaas, eieren, vleesch, visch, vetten, suiker, andere kruidenierswaren, aardappelen, groenten, fruit, dranken, maaltijden buitenshuis bereid, berek. voed. vakantie buiten A'dam.

²⁾ Kleeding, schoeisel, huishuur, brandstof, gas, electriciteit, toilet-, wasch-, schoonmaakartikelen, woninginrichting huisraad, fondsgelden, contributie, periodieken, rooken, ontspanning, spoor, tram, diversen (incl. hulp in de huishouding).

³⁾ De herleiding tot gezinseenheden geschiedt aldus, dat de man geldt voor 1, de vrouw voor 0,9, een kind in het eerste levensjaar voor 0,15, in het tweede voor 0,2, in het derde voor 0,3 volwassene en zoo geleidelijk opklimmende met 0,05 voor elk leeftijdsjaar.

Maanden	Indexcijfers voor arbeidersgezinnen op de basis van			Indexcijfers voor gezinnen v. meergegoeden op de basis van		
	de periode 1911/13 = 100	Maart 1920 = 100	de periode 1 Oct. 1923-30 Sept. 1924 = 100	de periode 1911/13 = 100	Maart 1920 = 100	de periode 1 Oct. 1923-30 Sept. 1924 = 100
1911/13	100			100		
Mrt. 1920	213,7	100		198,3	100	
Dec. 1920	221,6	103,7				
Juni 1921	207,9	97,3				
Dec. 1921	190,4	89,1				
Juni 1922	186,8	87,4				
Dec. 1922	176,3	82,5				
Juni 1923	173,5	81,2				
Dec. 1923	177,6	83,1				
Mrt. 1924	179,1	83,8				
Juni 1924	173,3	81,1	82,6	176,5	89,0	100
Sept. 1924	176,3	82,5				
Dec. 1924	180,8	84,6				
Juni 1925	179,1	83,8				
Dec. 1925	177,2	82,9				
Juni 1926	170,9	80,0	96,8	171,7	86,6	97,3
Sept. 1926	164,2	76,8	93,0	167,8	84,6	95,1
Dec. 1926	167,8	78,5	95,0	169,5	85,5	96,1
Mrt. 1927	166,4	77,8	94,2	168,0	84,7	95,2
Juni 1927	167,4	78,3	94,8	168,9	85,2	95,7

meergegoeden onderling, voor welke vergelijking verder naar de tabellen wordt verwezen.

Aangaande de samenstelling van de indexcijfers voor de kosten van levensonderhoud van meergegoeden, schrijft het desbetreffend maandbericht tenslotte het volgende:

„Als typeerend voor deze laatste zijn genomen de jaarbudgetten van de hoogste groepen van ambtenaren, die aan dat onderzoek hadden meegewerkt, en wel van 20 ambtenaarsgezinnen met een inkomen van boven f 5000 (11 met f 5000—f 7500 en 9 met meer dan f 7500). Op dezen grondslag is berekend, hoeveel bij de levenswijze van 1923/24 voor hetzelfde zou zijn uitgegeven vóór den oorlog, in Maart 1920 en in elke driemaandelijksche periode te beginnen met Maart 1926. Ter onderscheiding van de arbeiders is ook bij de notering van de prijzen, waarvan de stijging resp. daling moest worden vastgesteld, met de levenswijze van de betreffende groep rekening gehouden, en wel in dezen zin, dat uit het materiaal, waarover het Bureau beschikt, de prijzen werden uitgekozen van de beste soorten en kwaliteiten van artikelen.”

MAANDCIJFERS.
RIJKSPOSTSPAARBANK.

JUNI	1925	1926	1927
Inlagen	f 9.752.673	f 9.942.625	f 9.981.224
Terugbetalingen ...	„ 10.228.920	„ 10.229.854	„ 10.400.156
Tegoed der inleggers op ultimo	„ 302.314.422	„ 310.163.182	„ 319.251.444
Nom. bedr. der uitst. staatschuldboekjes op ultimo	„ 42.523.350	„ 41.931.100	„ 42.134.600
Spaarbankboekjes:			
Aantal nieuw uitgegeven	8.899	10.048	9.692
Aantal geheel afbetaald	7.755	7.959	7.782
Aantal in omloop op ultimo	1.972.967	1.994.749	2.027.366

GIRO-KANTOOR DER GEMEENTE AMSTERDAM.

	Juni 1927		Juni 1926	
	In millioenen	Aantal	In millioenen	Aantal
<i>Giro's</i> (eenzijdige vermelding)				
Girobetalingen aan gemeentestellingen	f 57.1	17.696	f 45.6	20.687
Girobetalingen aan particulieren	„ 22.9	81.138	„ 20.3	70.254
<i>Geldomzet.</i>				
Ontvangsten	„ 4.9	6.441	„ 4.8	6.870
Betalingen	„ 7.1	31.731	„ 6.9	29.413
Part.rekeninghouders	„ 19.8 ¹⁾	30.330 ²⁾	„ 17.7 ¹⁾	27.350 ²⁾
Waarvan rekeningh. welke gelden voor 1 jaar vast hebben gedeponeed	„ 9.3	3.315 ²⁾	„ 8.3	2.809 ²⁾

1) Gemiddeld saldo te goed. 2) Einde der maand.

PRODUCTIE DER STEENKOLEN-, BRUINKOLEN- EN ZOUTMIJNEN.

(Gegevens verstrekt door den Hoofdingenieur der mijnen.)
I. Gezamenlijke Steenkolenmijnen.

	Juni 1927	Jan./Juni 1927	Jan./Juni 1926
Prod. Steenkolen in tonnen.	742.312	4.418.121	3.984.859
Kolenslik	11.274	65.408	132.979
Aantal normale werkdagen .	24 ²⁾	149	149

II. Bruinkolenmijn „Carisborg“.

	Juni 1927	Jan./Juni 1927	Jan./Juni 1926
Netto-productie in tonnen..	17.283	99.001,8	104.280
Aantal normale werkdagen	25	102	147

III. Zoutmijnen.

(Kon. Ned. Zoutindustrie te Boekelo.)

	Juni 1927	Jan./Juni 1927	Jan./Juni 1926
Afgeleverd:			
Geraff. zout	2.904,6	15.554,5	14.748
Industriezout	16	270,5	158
Afvalzout	245	702	517
Aantal normale werkdagen	25	151	149

Arbeiders.

Aantal.	Gezamenlijke Steenkolenmijnen	Bruinkolenmijn „Carisborg“	Zoutmijnen
1 Juli 1927	{ 9.130 ¹⁾ 24.295 ²⁾	174	131
1 Juli 1926	{ 8.640 ¹⁾ 22.731 ²⁾	146	107

¹⁾ bovengronds. ²⁾ ondergronds. ³⁾ Laura en Vereeniging 25 dagen.

STATISTIEKEN EN OVERZICHTEN.

N.B. *** beteekent: Cijfers nog niet ontvangen.

GELDKOERSEN.

BANKDISCONTO'S.

Ned. (Disc. Wissels. 3 $\frac{1}{2}$ 3 Oct. '25)	Zwits. Nat. Bk. 3 $\frac{1}{2}$ 22 Oct. '25
Bel. Binn. Eff. 4 $\frac{1}{2}$ 3 Feb. '27	N. Bk. v. Denem. 5 24 Juni '26
Bk. (Vrsch. in R.C. 5 $\frac{1}{2}$ 3 Feb. '27)	Zweedsche Rbk 4 21 Apr. '27
Javasche Bank ... 4 14 Juli '26	Bank v. Noorw. 4 $\frac{1}{2}$ 26 Oct. '26
Bank van Engeland 4 $\frac{1}{2}$ 21 Apr. '27	Bk. v. Tsjecho-slowakije .. 5 8 Mrt. '27
Duitsche Rijksbank 6 10 Juni '27	N. Bk. v. O'rijk. 7 20 Juli '27
Bank v. Frankrijk. 5 14 Apr. '27	N. Bk. v. Hong. 6 25 Aug. '26
Belgische Nat. Bnk. 5 22 Juni '27	Bank v. Italië. 7 17 Juni '25
Fed. Res. Bank N.Y. 4 12 Aug. '26	Bank v. Spanje ... 5 23 Mrt. '23
Bank van Spanje ... 5 23 Mrt. '23	Z.-Afr. Res. bnk 5 $\frac{1}{2}$

OPEN MARKT.

	1927				1926	1925	1914
	30 Juli	25/30 Juli	18/23 Juli	11/16 Juli	26/31 Juli	27 Juli / 1 Aug.	20/24 Juli
<i>Amsterdam</i>							
Partic. disc.	3 $\frac{1}{8}$	3 $\frac{1}{16}$ -3 $\frac{3}{16}$	3 $\frac{1}{2}$ -3 $\frac{1}{2}$	3 $\frac{1}{16}$ -1 $\frac{1}{2}$	2 $\frac{1}{16}$ -1 $\frac{1}{16}$	3 $\frac{1}{8}$ -3 $\frac{1}{4}$	3 $\frac{1}{8}$ -3 $\frac{1}{16}$
Prolong.	3-1 $\frac{1}{2}$ ²⁾	3-1 $\frac{1}{2}$	3-1 $\frac{1}{2}$	3-1 $\frac{1}{4}$	2-3	2 $\frac{1}{2}$ -3 $\frac{1}{2}$	2 $\frac{1}{4}$ -3 $\frac{1}{4}$
<i>Londen</i>							
Daggeld ..	3-1 $\frac{1}{2}$	3-5	3-4 $\frac{1}{2}$	3-4	3 $\frac{1}{2}$ -4	3 $\frac{1}{2}$ -4 $\frac{1}{2}$	1 $\frac{3}{4}$ -2
Partic. disc.	4 $\frac{5}{16}$ -3 $\frac{3}{8}$	4 $\frac{5}{16}$ -3 $\frac{3}{8}$	4 $\frac{5}{16}$ -3 $\frac{3}{8}$	4 $\frac{5}{16}$ -3 $\frac{3}{8}$	4 $\frac{1}{4}$ -5 $\frac{1}{16}$	4 $\frac{1}{16}$ -3 $\frac{1}{16}$	2 $\frac{1}{4}$ -3 $\frac{1}{4}$
<i>Berlijn</i>							
Daggeld ..	7-8 $\frac{1}{2}$	4-8 $\frac{1}{2}$	5-8 $\frac{1}{2}$	6-8 $\frac{1}{2}$	3 $\frac{1}{2}$ -6 $\frac{1}{2}$	8 $\frac{1}{2}$ -12	—
Partic. disc.	5 $\frac{7}{8}$	5 $\frac{7}{8}$	5 $\frac{7}{8}$ -6	5 $\frac{7}{8}$	4 $\frac{1}{2}$ -3 $\frac{3}{4}$	7 $\frac{7}{8}$	—
30-55 d...	5 $\frac{7}{8}$	5 $\frac{7}{8}$	5 $\frac{7}{8}$ -6	5 $\frac{7}{8}$	4 $\frac{1}{2}$	7 $\frac{7}{8}$	—
56-90 d...	5 $\frac{7}{8}$	5 $\frac{7}{8}$	5 $\frac{7}{8}$ -6	5 $\frac{7}{8}$	4 $\frac{1}{2}$	7 $\frac{7}{8}$	2 $\frac{1}{8}$ -1 $\frac{1}{2}$
<i>Waren-</i>							
<i>wchsel.</i>							
6-1 $\frac{1}{2}$	6-1 $\frac{1}{2}$	6-1 $\frac{1}{4}$	6-1 $\frac{1}{4}$	5-1 $\frac{1}{4}$	9-1 $\frac{1}{4}$	—	—
<i>New York</i>							
Call money	4-1 $\frac{1}{4}$	3 $\frac{1}{2}$ -4 $\frac{1}{4}$	3 $\frac{1}{2}$ -4 $\frac{1}{4}$	4-1 $\frac{1}{4}$	4-5 $\frac{1}{4}$	3 $\frac{3}{4}$ -4 $\frac{3}{4}$	1 $\frac{3}{4}$ -2 $\frac{1}{2}$
Partic. disc.	3 $\frac{3}{8}$	3 $\frac{3}{8}$ -5 $\frac{1}{8}$	3 $\frac{3}{8}$ -3 $\frac{3}{4}$	3 $\frac{7}{8}$	3 $\frac{1}{2}$	3 $\frac{3}{8}$	—

¹⁾ Call money-koers van 22 Juli en daaraan voorafgaande weken t/m Vrijdag. ²⁾ Noteering van Vrijdag.

WISSELKOERSEN.

KOERSEN IN NEDERLAND.

Data	New York **)	Londen *)	Berlijn *)	Parijs *)	Brussel *)	Batavia ¹⁾
26 Juli 1927	2.49 $\frac{5}{8}$	12.11 $\frac{5}{8}$	59.33 $\frac{1}{2}$	9.76 $\frac{1}{2}$	34.69	100
27 „ 1927	2.49 $\frac{5}{8}$	12.11 $\frac{5}{8}$	59.35 $\frac{1}{2}$	9.76 $\frac{1}{2}$	34.70	100
28 „ 1927	2.49 $\frac{5}{8}$	12.11 $\frac{7}{8}$	59.37	9.76 $\frac{1}{2}$	34.70	100
29 „ 1927	2.49 $\frac{9}{16}$	12.11 $\frac{7}{8}$	59.37	9.77 $\frac{1}{2}$	34.71	100
30 „ 1927	—	12.11 $\frac{7}{8}$	59.34	9.77 $\frac{1}{2}$	34.72	100
1 Aug. 1927	2.49 $\frac{9}{16}$	12.11 $\frac{3}{4}$	59.34	9.77 $\frac{1}{2}$	34.70 $\frac{1}{2}$	100
Laagsted.w. ¹⁾	2.49 $\frac{5}{8}$	12.11 $\frac{3}{4}$	59.30	9.75	34.67	99 $\frac{9}{10}$
Hoogste d.w. ¹⁾	2.49 $\frac{5}{8}$	12.12 $\frac{1}{8}$	59.38	9.78	34.75	100 $\frac{9}{10}$
25 Juli 1927	2.49 $\frac{9}{16}$	12.11 $\frac{5}{8}$	59.35 $\frac{1}{2}$	9.76 $\frac{1}{2}$	34.68 $\frac{1}{2}$	100
18 „ 1927	2.49 $\frac{5}{8}$	12.12	59.29	9.77 $\frac{1}{2}$	34.70 $\frac{1}{2}$	100
Muntpariteit	2.48 $\frac{3}{4}$	12.10 $\frac{3}{4}$	59.26	48.—	34.59	100

Data	Zwitserland *)	Weenen *)	Praag ¹⁾	Boekarest ¹⁾	Milaan **)	Madrid **)
26 Juli 1927	48.07	35.15	7.39	1.50	13.56 $\frac{1}{2}$	42.64
27 „ 1927	48.06 $\frac{1}{2}$	35.15	7.39	1.52 $\frac{1}{2}$	13.57	42.60
28 „ 1927	48.06	35.15	7.39	1.50	13.57 $\frac{1}{2}$	42.54
29 „ 1927	48.07	35.15	7.38	1.50	13.58	42.57 $\frac{1}{2}$
30 „ 1927	48.07	35.15	7.39	1.52 $\frac{1}{2}$	—	—
1 Aug. 1927	48.07	35.15	7.40	1.50	13.57	42.54
Laagsted.w. ¹⁾	48.04	35.10	7.37	1.45	13.55	42.50
Hoogste d.w. ¹⁾	48.09	35.25	7.41	1.57 $\frac{1}{2}$	13.61	42.65
25 Juli 1927	48.08	35.12 $\frac{1}{2}$	7.39 $\frac{1}{2}$	1.50	13.56 $\frac{1}{2}$	42.55 $\frac{1}{2}$
18 „ 1927	48.06	35.17 $\frac{1}{2}$	7.40	1.55	13.54 $\frac{1}{2}$	42.60
Muntpariteit	48.—	35.—	*)	48.—	48.—	48.—

Data	Stockholm *)	Kopenhagen *)	Oslo *)	Helsingfors ¹⁾	Buenos Aires ¹⁾	Montreal ¹⁾
26 Juli 1927	66.85	66.75	64.45	6.29	106	2.49 $\frac{3}{4}$
27 „ 1927	66.85	66.75	64.41	6.29	106	2.49 $\frac{3}{4}$
28 „ 1927	66.85	66.75	64.45	6.29	106	2.49 $\frac{3}{4}$
29 „ 1927	66.85	66.75	64.45	6.29	106	2.49 $\frac{3}{4}$
30 „ 1927	66.85	66.75	64.45	6.29	106	2.49 $\frac{3}{4}$
1 Aug. 1927	66.85	66.75	64.45	6.29	106	2.49 $\frac{3}{4}$
Laagsted.w. ¹⁾	66.80	66.70	64.40	6.27	105 $\frac{3}{4}$	2.49
Hoogste d.w. ¹⁾	66.90	66.80	64.50	6.31	106 $\frac{1}{4}$	2.49 $\frac{1}{2}$
25 Juli 1927	66.85	66.75	64.50	6.29	106	2.49 $\frac{3}{4}$
18 „ 1927	66.85	66.75	64.45	6.28 $\frac{1}{2}$	106	2.49 $\frac{3}{8}$
Muntpariteit	66.67	66.67	64.67	6.26 $\frac{1}{2}$	105 $\frac{3}{8}$	2.48 $\frac{3}{4}$

*) Noteering te Amsterdam. **) Noteering te Rotterdam.

¹⁾ Particuliere opgave.

²⁾ Wettelijk gestabiliseerd tusschen 7.53 $\frac{1}{8}$ en 7.21 $\frac{1}{2}$.

In het eerste nummer van iedere maand komt een overzicht voor van een aantal niet wekelijks opgenomen wisselkoersen.

KOERSEN TE NEW YORK. (Cable).

Data	Londen (\$ per £)	Parijs (\$ per 100 fr.)	Berlijn (\$ p. 100 Mk.)	Amsterdam (\$ p. 100 gld.)
26 Juli 1927	4,85 ⁷ / ₁₆	3,91 ¹ / ₈	23,77 ³ / ₈	40,06 ¹ / ₂
27 " 1927	4,85 ⁹ / ₁₆	3,91 ³ / ₈	23,77 ³ / ₈	40,06 ¹ / ₂
28 " 1927	4,85 ⁹ / ₁₆	3,91 ³ / ₈	23,78 ¹ / ₈	40,06 ¹ / ₂
29 " 1927	4,85 ⁹ / ₁₆	3,91 ¹ / ₂	23,78 ¹ / ₂	40,06 ¹ / ₂
30 " 1927	4,85 ⁹ / ₁₆	3,91 ¹ / ₂	23,78 ³ / ₈	40,07
1 Aug. 1927	4,85 ⁹ / ₁₆	3,91 ¹ / ₈	23,78 ¹ / ₄	40,07 ¹ / ₂
2 Aug. 1926	4,86 ⁹ / ₁₆	2,66 ¹ / ₂	23,80	40,17 ¹ / ₂
Muntpariteit ..	4,8667	19,30	23,81 ¹ / ₂	40 ¹ / ₁₆

KOERSEN TE LONDEN.

Plaatsen en Landen	Noteerings-eenheden	16 Juli 1927	23 Juli 1927	25/30 Juli 1927 Laagste	30 Juli 1927 Hoogste
Alexandrië ..	Piast. p. £	97 ¹ / ₂	97 ¹ / ₂	97 ⁷ / ₁₆	97 ⁹ / ₁₆
Athene	Dr. p. £	368	372	368	375
Bangkok ...	Sh. p. tical	1/10 ¹ / ₂	1/10 ⁵ / ₈	1/10 ⁵ / ₈	1/10 ¹ / ₂
Budapest ...	Pen. p. £	27.86 ¹ / ₂	27.87	27.85	27.90
B. Aires 1) ...	d. p. \$	47 ²⁸ / ₃₂	47 ²⁸ / ₃₂	47 ³ / ₈	47 ²⁸ / ₃₂
Calcutta	Sh. p. rup.	1/5 ⁷ / ₈	1/5 ⁷ / ₈	1/5 ⁵ / ₈	1/5 ⁵ / ₈
Constantin ...	Piast. p. £	947 ¹ / ₈	945	945	960
Hongkong ..	Sh. p. \$	2/0 ¹ / ₈	2/0 ⁵ / ₈	1/11 ⁷ / ₈	2/0 ⁷ / ₈
Kobe	Sh. p. yen	1/11 ¹ / ₂	1/11 ¹ / ₂	1/11 ¹ / ₂	1/11 ¹ / ₂
Lissabon 1) ...	d. per Esc.	215 ¹ / ₃₂	215 ¹ / ₃₂	21 ¹ / ₁₆	2 ¹ / ₂
Mexico	d. per \$	24	24	23	25
Montevideo 1)	d. per \$	48 ⁷ / ₈	49 ³ / ₈	49	49 ¹ / ₂
Montreal 1) ...	\$ per £	4.86 ¹ / ₂	4.86 ³ / ₈	4.85 ⁷ / ₈	4.86 ¹ / ₂
R.d. Janeiro 1)	d. per Mil.	5 ⁵³ / ₆₄	5 ⁷ / ₈	5 ²⁷ / ₃₂	5 ¹ / ₈
Shanghai ...	Sh. p. tael	2/6 ¹³ / ₁₆	2/6 ⁷ / ₈	2/6 ¹ / ₂	2/7 ¹ / ₂
Singapore ...	id. p. \$	2/3 ²⁵ / ₃₂	2/3 ⁵ / ₈	2/3 ³ / ₈	2/3 ¹³ / ₁₆
Valparaiso 2) ...	\$ p. £	39.80	39.83	39.82	39.83
Warschau ...	Zl. p. £	43 ¹ / ₂	43 ¹ / ₂	43	44

1) Telegrafisch transfert. 2) 90 dg.

ZILVERPRIJS

	Londen 1)	N.York 2)
25 Juli 1927 ..	26 ³ / ₁₆	56 ³ / ₈
26 " 1927 ..	26 ¹ / ₁₆	56 ¹ / ₈
27 " 1927 ..	26 ¹ / ₁₆	56 ³ / ₈
28 " 1927 ..	25 ⁷ / ₈	56 ¹ / ₂
29 " 1927 ..	25 ⁷ / ₈	56 ³ / ₈
30 " 1927 ..	26 ¹ / ₁₆	56 ¹ / ₂
31 Juli 1926 ..	29 ³ / ₈	63 ¹ / ₈
20 Juli 1914 ..	24 ¹ / ₁₆	54 ¹ / ₈

GOUDPRIJS 3)

	Londen
25 Juli 1927	84/11 ¹ / ₂
26 " 1927	84/11 ¹ / ₂
27 " 1927	84/11 ¹ / ₂
28 " 1927	84/11 ¹ / ₂
29 " 1927	84/11 ¹ / ₂
30 " 1927	84/11 ¹ / ₂
31 Juli 1926	84/11 ¹ / ₂
20 Juli 1914	84/11

1) in pence p. oz. stand. 2) Foreign silver in 8c. p. oz. fine. 3) in sh. p. oz. fine

STAND VAN 's RIJKS KAS.

De Minister van Financiën maakt bekend:

Vorderingen.	15 Juli 1927	23 Juli 1927
Saldo bij de Nederlandsche Bank....	f 9.509.275,37	f 17.362.698,43
Saldo b. d. Bank voor Ned. Gemeenten	" 715.810,35	" 481.815,92
Voorschot op uit. Juni 1927 aan de gemeenten op voor haar door de Rijksadministratie te heffen gemeentelijke inkomstenbelasting en opcenten op de Rijksinkomsten belasting	" 11.487.254,55	" 11.487.254,55
Voorschotten aan de koloniën	" 15.954.392,36	" 16.090.893,70
Kasvord. weg. credietverst. ajh. buitenl. Daggeldleeningen tegen onderpand van Staatsschuldbrieven	" 127.433.014,69	" 126.281.165,58
Saldo der postrekeningen van Rijks-comptabelen	" 15.415.539,70	" 17.147.652,36
Vordering op het Staatsbedrijf der P., T. en T. 2)	"	"
Id. op andere Staatsbedrijven 3)	" 2.385.348,03	" 2.565.348,03

Verplichtingen.

Voorshot door de Nederl. Bank		
Schatkistbiljetten in omloop 1)	f 58.722.000,—	f 58.722.000,—
Schatkistpromessen in omloop	" 29.580.000,—	" 29.580.000,—
Waarvan direct bij de Ned. Bank ..		
Zilverbons in omloop	" 11.945.918,—	" 11.715.114,50
Schuld a. d. Bank v. Ned. Gemeenten 2) ..	" 6.550.698,46	" 5.109.482,65
Id. a. h. Alg. Burg. Pensioenfond 3) ..	" 30.534.379,96	" 33.013.181,04
Id. aan andere Staatsbedrijven 2)	" 980.000,—	" 980.000,—
Id. aan diverse instellingen 2)	" 5.487.242,40	" 5.343.567,03

1) Waarvan f 12.056.000 vervallende op 1 Juli 1929.
2) In rekg.-crt. met 's Rijks Schatkist.

NEDERLANDSCH-INDISCHE VLOTTENDE SCHULD.

Vorderingen:	16 Juli 1927	23 Juli 1927
Saldo bij 's Rijks kas	—	—
Saldo bij de Javasche Bank	—	—
In 's lands kassen aanwezig	f 37.208.000,—	—
Verplichtingen:		
Voorshot uit 's Rijks kas aan N.-Indië	" 5.985.000,—	f 5.882.000,—
Voorshot Javasche Bank aan N.-Indië	" 11.169.000,—	" 5.335.000,—
Schatkistpromessen in omloop	" 30.535.000,—	" 30.350.000,—
Muntbiljetten in omloop	" 2.653.000,—	" 2.653.000,—
Schuld aan het Ned.-Ind. Muntfonds ..	" 1.488.000,—	" 1.519.000,—
Idem aan de Ned.-Ind. Postpaarbank ..		

NEDERLANDSCHE BANK.

Verkorte Balans op 1 Augustus 1927.

Activa.		
Binnenl. Wis- sels, Prom. enz. in disc.	Hfdbk. f 144.782.789,63 Bijbnk. " 15.067.410,99 Ag. sch. " 15.656.061,94	f 175.506.262,56
Papier o. h. Buitenl. in disconto	Idem eigen portef. f 127.040.105,—	—
Af. Verkocht maar voor de bk. nog niet afgel.		127.040.105,—
Beleeningen	Hfdbk. f 46.295.588,32 incl. vrsch. Bijbnk. " 9.178.150,82 in rek.-crt. Ag. sch. " 75.906.059,34	f 131.379.798,48
Op Effecten	f 124.503.898,48	
Op Goederen en Spec. "	6.875.900,—	131.379.798,48

Passiva.		
Voorschotten a. h. Rijk		—
Munt en Muntmateriaal	Munt. Goud f 68.111.450,— Muntmat., Goud " 318.276.137,82	f 386.387.587,82
Munt, Zilver, enz. "	28.487.628,04	
Muntmat., Zilver ..		—
Belegging 1/5 kapitaal, reserves en pensioenfond		414.875.215,86
Gebouwen en Meub. der Bank		5.000.000,—
Diverse rekeningen		32.393.629,69
		f 909.866.712,11

Kapitaal	f 20.000.000,—
Reservefonds	7.027.840,39
Bijzondere reserve	8.000.000,—
Pensioenfond	4.692.654,27
Bankbiljetten in omloop	829.193.165,—
Bankassigatiën in omloop	420.306,51
Rek.-Cour. { Het Rijk f 930,85 saldo's: { Anderen " 34.211.256,67	
Diverse rekeningen	6.320.558,42
	f 909.866.712,11

Beschikbaar metaalsaldo	f 241.652.591,37
Op de basis van 1/5 metaaldekking	68.887.459,56
Minder bedrag aan bankbiljetten in omloop dan waartoe de Bank gerechtigd is. "	1.208.262.955,—

Voornaamste posten in duizenden guldens.

Data	Goud		Circulatie	Andere opschb. schulden	Beschikk. saldo	Dek-kings perc.
	Munt	Muntmat.				
1 Aug. '27	68.111	318.276	829.193	34.632	241.653	48
25 Juli '27	68.128	319.275	789.509	51.878	247.436	49
18 " '27	68.235	333.571	797.202	57.144	258.844	50
11 " '27	68.275	333.571	808.322	52.231	257.397	50
4 " '27	68.325	335.519	825.263	39.532	258.799	50
27 Juni '27	68.458	335.517	782.673	54.948	264.724	52
2 Aug. '26	64.302	361.336	846.309	56.706	271.940	50
25 Juli '14	65.703	96.410	310.437	6.198	43.521 1)	54

Data	Totaal bedrag disconto's	Schatkist-promessen rechtstreeks	Beleeningen	Papier op het buitenl.	Diverse rekeningen 2)
1 Aug. 1927	175.506	—	131.380	127.040	32.394
25 Juli 1927	160.559	—	130.705	128.080	22.860
18 " 1927	153.533	—	128.495	135.926	22.947
11 " 1927	161.845	—	125.733	134.659	24.407
4 " 1927	166.454	—	135.593	122.632	22.719
27 Juni 1927	146.656	—	128.739	122.142	22.094
2 Aug. 1926	55.522	—	146.965	227.400	46.069
25 Juli 1914	67.947	14.300	61.686	20.188	509

1) Op de basis van 1/5 metaaldekking. 2) Sluitpost activa.

SURINAAMSCH-BANK.

Voornaamste posten in duizenden guldens.

Data	Metaal	Circulatie	Andere opschb. schulden	Discont.	Div. rekeningen 1)
25 Juni 1927 ..	1.030	1.414	583	940	463
18 " 1927 ..	1.031	1.480	528	937	493
11 " 1927 ..	1.030	1.468	514	949	532
4 " 1927 ..	1.030	1.568	551	951	535
28 Mei 1927 ..	1.040	1.417	540	966	482
26 Juni 1926 ..	1.027	1.510	554	972	458
5 Juli 1914 ..	645	1.100	560	735	396

1) Sluitpost der activa.

JAVASCHE BANK.

Voornaamste posten in duizenden guldens. De samengetrokken cijfers der laatste weken zijn telegrafisch ontvangen.

Data	Goud	Zilver	Circulatie	Andere opeischb. schulden	Beschikb. metaal-saldo
30 Juli 1927	208.500		326.200	57.000	129.860
23 " 1927	206.500		324.400	58.900	129.840
16 " 1927	204.200		322.100	62.800	127.220
25 Juni 1927	184.916	24.961	315.377	57.658	135.831
18 " 1927	185.044	25.305	316.634	54.388	136.731
11 " 1927	185.198	27.520	318.424	48.525	140.024
4 " 1927	185.190	28.714	311.922	55.067	141.266
31 Juli 1926	194.615	33.317	335.489	50.975	151.094
1 Aug. 1925	132.714	45.171	311.267	61.186	104.112
25 Juli 1914	22.057	31.907	110.172	12.634	4.842 ²⁾

Data	Dis- conto's	Wissels, buiten N.-Ind. betaalb.	Belee- ningen	Diverse reke- ningen ¹⁾	Dek- kings- per- centage
30 Juli 1927		148.900		***	54
23 " 1927		151.800		***	54
16 " 1927		154.000		***	53
25 Juni 1927	14.536	22.667	70.995	56.434	56
18 " 1927	14.242	20.387	68.536	56.305	57
11 " 1927	14.234	20.673	64.070	56.182	58
4 " 1927	14.342	21.399	62.645	59.634	58
31 Juli 1926	11.854	26.179	58.057	66.667	59
1 Aug. 1925	17.906	31.499	78.693	60.527	48
25 Juli 1914	7.259	6.395	47.934	2.228	44

¹⁾ Sluippost activa. ²⁾ Basis ^{2/3} metaaldekking.

BANK VAN ENGELAND.

Voornaamste posten, onder bijvoeging der Currency Notes, in duizenden ponden sterling.

Data	Metaal	Circulatie	Currency Notes			Dek- kings- perc. ¹⁾
			Bedrag	Bankbilj.	Gov. Sec.	
27 Juli 1927	151.805	137.958	298.469	56.250	248.817	29 ^{1/8}
20 " 1927	151.809	137.361	296.487	56.250	246.809	29 ^{1/8}
13 " 1927	151.068	137.585	297.263	56.250	247.720	30 ^{1/16}
6 " 1927	151.074	138.258	300.037	56.250	250.626	26 ^{5/16}
29 Juni 1927	152.118	137.977	298.260	56.250	249.067	30 ^{1/2}
22 " 1927	152.009	136.297	296.517	56.250	246.901	30 ^{1/2}
28 Juli 1926	152.127	142.020	293.896	56.250	243.089	26
22 Juli 1914	40.164	29.317	—	—	—	52

¹⁾ Verhouding tusschen Reserve en Deposits.

BANK VAN FRANKRIJK.

Voornaamste posten in miljoenen francs.

Data	Goud	Waarvan in het buitenl. ¹⁾	Zilver	Te goed in het buitenl.	Wis- sels	Waar- op het buitenl.	Belee- ningen
28 Juli '27	5.546	1.865	343	55	1.759	6	1.623
21 " '27	5.546	1.864	345	54	1.325	7	1.654
15 " '27	5.547	1.864	345	52	1.617	10	1.653
7 " '27	5.547	1.864	345	50	1.430	8	1.671
30 Juni '27	5.547	1.864	345	50	2.494	6	1.602
29 Juli '26	5.549	1.864	338	577	6.710	24	2.288
23 Juli '14	4.104	—	640	—	1.541	- 8	769

Data	Buit- gew. voorsch. ald. Staat	Schat- kistbil- jetten ²⁾	Diver- sen ³⁾	Circulatie	Rekg. Courant	
					Parti- culieren	Staat
28 Juli '27	25.050	5.749	24.551	52.756	12.629	534
21 " '27	26.250	5.748	24.177	53.131	12.817	216
15 " '27	26.550	5.746	23.460	53.490	12.523	174
7 " '27	26.650	5.744	23.518	53.951	11.896	10
30 Juni '27	26.850	5.732	22.321	52.786	12.372	299
29 Juli '26	37.450	5.389	4 233	56.022	4.326	17
23 Juli '14	—	—	—	5.912	943	401

¹⁾ Waarvan beschikbaar 463 miljoen. ²⁾ In disconto genomen wgens voorsch. v. d. Staat aan buitenl. regeeringen. ³⁾ Sluippost activa.

DUITSCHER RIJKSBANK.

Voornaamste posten in miljoenen Reichsmark.

Data	Goud	Daarvan bij buit- tenl. circ. banken ¹⁾	Deviezen als goud- dekking geldende	Andere wissels en cheques	Belee- ningen
23 Juli 1927	1.801,1	57,9	97,5	2.288,5	25,2
15 " 1927	1.801,5	57,9	96,2	2.236,6	116,5
7 " 1927	1.802,1	57,9	73,5	2.317,6	71,9
30 Juni 1927	1.802,6	57,9	67,0	2.494,6	146,6
23 " 1927	1.802,8	57,9	70,3	2.017,4	21,3
23 Juli 1926	1.492,5	260,4	308,4	1.130,5	8,3
30 Juli 1914	1.356,9	—	—	750,9	50,2

Data	Effec- ten	Diverse Activa ²⁾	Circu- latie	Rekg.- Crt.	Diverse Passiva
23 Juli 1927	92,4	507,9	3.383,1	814,1	372,4
15 " 1927	93,0	530,0	3.518,3	746,4	360,2
7 " 1927	93,1	491,7	3.676,5	587,9	328,1
30 Juni 1927	92,9	461,8	3.815,2	669,5	318,1
23 " 1927	93,1	522,8	3.219,3	769,5	304,9
23 Juli 1926	89,5	714,4	2.644,9	748,7	129,0
30 Juli 1914	330,8	200,4	1.890,9	944,-	40,0

¹⁾ Onbelast. ²⁾ W.o. Rentenbankscheine 23, 15, 7 Juli, 30, 23 Juni '27 23 Juli '26, resp. 99; 83; 66; 47; 121; 258 mill.

NATIONALE BANK VAN BELGIË.

Voornaamste posten in miljoenen Belgas.

Data	Goud		Zilver ¹⁾	Binnen- en buitenlandse wissels	Belegingen op Belgische Staatsfondsen	Voorsch. ald. Staat voor inge- trokken markten	Circulatie	Rekg. Crt.	
	Munt en metaal	Te goed in en wissels op het buitenl.						Schatkist	Partic.
28 Juli 1927	646	444	41	468	31	400	1.917	15	71
20 " 1927	645	446	41	468	30	400	1.899	16	87
14 " 1927	645	458	41	482	33	400	1.921	15	96
7 " 1927	645	447	—	475	34	—	1.902	15	96
30 Juni 1927	645	444	—	473	40	—	1.906	38	72

¹⁾ Aan de schatkist gecedeerd.

VEREENIGDE STATEN VAN NOORD-AMERIKA.

FEDERAL RESERVE BANKS.

Voornaamste posten in miljoenen dollars.

Data	Goudvoorraad		Wettig betaal- middel, Zilver etc.	Wissels	
	Totaal bedrag	Dekking F. R. Notes		In her- disc. v. d. member banks	In de open markt gekocht
13 Juli '27	3.012,7	1.674,7	158,2	426,2	193,2
6 " '27	2.988,1	1.654,4	152,8	506,8	199,0
29 Juni '27	3.020,5	1.634,8	163,3	477,3	216,1
22 " '27	3.028,3	1.663,2	165,5	438,7	183,2
15 " '27	3.016,6	1.727,5	168,7	360,9	182,5
8 " '27	3.005,9	1.683,2	164,0	399,3	221,6
14 Juli '26	2.845,6	1.495,1	145,7	514,9	234,2

Data	Belegd in U.S. Gov. Sec.	F. R. Notes in circu- latie	Totaal Depo- sito's	Gestort Kapitaal	Goud- Dek- kings- perc. ¹⁾	Algem. Dek- kings- perc. ²⁾
13 Juli '27	377,8	1.703,3	2.361,2	129,4	74,1	71,2
6 " '27	374,5	1.751,1	2.340,9	129,4	73,0	76,8
29 Juni '27	376,4	1.702,7	2.399,0	129,4	73,6	77,6
22 " '27	369,3	1.689,3	2.304,8	129,4	74,7	78,8
15 " '27	547,2	1.698,3	2.473,7	129,4	72,3	76,4
8 " '27	438,1	1.716,8	2.390,5	129,1	73,2	77,2
14 Juli '26	391,1	1.707,2	2.286,6	122,8	78,0	74,9

¹⁾ Verhouding totalen goudvoorraad tegenover opeischbare schulden: F. R. Notes en netto deposito. ²⁾ Verhouding totalen voorraad munt- materiaal en wettig betaalmiddel tegenover idem.

PARTICULIERE BANKEN AANGESLOTEN BIJ HET FED. RES. STELSEL.

Voornaamste posten in miljoenen dollars.

Data	Aantal banken	Dis- conto's en beleen.	Beleg- gingen	Reserve bij de F. R. banks	Totaal depo- sito's	Waarvan time deposits
6 Juli '27	663	14.683	6.046	1.692	18.697	6.201
29 Juni '27	668	14.718	6.050	1.751	19.755	6.212
22 " '27	668	14.619	6.062	1.717	19.641	6.186
15 " '27	668	14.648	6.176	1.816	20.107	6.172
8 " '27	668	14.580	5.956	1.736	19.579	6.195
7 Juli '26	701	14.058	5.653	1.669	18.820	5.655

Aan het eind van ieder kwartaal wordt een overzicht gegeven van enkele niet wekelijks opgenomen bankstaten.

EFFECTENBEURZEN.

Amsterdam, 1 Augustus 1927.

Ondanks de vacantieperiode zijn in de achter ons liggende berichtswEEK op de internationale fondsenmarkten wel enkele opmerkenwaardige gebeurtenissen voorgekomen. Aan de markt te Berlijn heeft het bijv. nogal opzien gebaard, dat de verhooging van kapitaal door de groep Vereenigde Glanzstoff plaats heeft gevonden op een wijze, welke voor aandeelhouders een minder groote „claim” ter beschikking stelde, dan over het algemeen was verwacht. Deze omstandigheid heeft eenigen druk op de desbetreffende aandelen uitgeoefend, welke echter spoedig tot het verleden behoorde. Daarentegen heeft de beurs de faillissementsaanvraag van de firma Gebr. Himmelsbach vrijwel onopgemerkt laten passeeren; klaarblijkelijk waren alle factoren, welke hiermede in betrekking stonden, te voren reeds in het koerspeil van de hiervoor in aanmerking komende aandelen verdisconteerd. Ook de stroeve gang van zaken bij de onderhandelingen tusschen Frankrijk en Duitschland betreffende een handelsverdrag hebben niet veel aandacht getrokken.

Te Londen is de markt vrij vast geweest, ondanks de vrees, dat de Bank van Engeland binnen afzienbaren tijd wellicht tot discontoverhoging zal moeten overgaan. Voorloopig echter vertrouwt men nog, dat dit niet noodig zal zijn, voornamelijk indien de toestand op de geldmarkt in de Vereenigde Staten zoo bevredigend blijft, als hij in de afgelopen week is geweest.

Te Parijs is weinig omgegaan. Vrij spoedig, nadat de Banque de France haar aankooprijks voor sterlingwissels had verhoogd is de vraag naar dergelijke wissels veel geringer geworden, zoodat in de achter ons liggende berichtswEEK het oude peil van aan- en verkoop van buitenlandse wissels weer nagenoeg werd bereikt. Evenmin echter als de voorafgaande verhoging van den sterlingkoers een stimulerende werking heeft uitgeoefend, is het omgekeerde het geval geworden. Het publiek heeft geen groot aandeel in den handel genomen en heeft er nog steeds de voorkeur aan gegeven een afwachende houding aan te nemen, tot dat de te nemen maatregelen op financieel gebied bekend zijn geworden. Intusschen heeft het een goeden indruk gemaakt, dat de 6 pCt. conversieleening tot een succes is geworden.

Te New York heeft de fondsenmarkt weer een geanimeerde stemming te zien gegeven. In de eerste plaats heeft de ruime geldmarkt hiertoe medegewerkt en hoewel men niet gelooft, dat de Federal Reserve Board onmiddellijk tot verlaging van den discontovoet zal overgaan, is men toch van meening, dat dit binnen afzienbaren tijd zal geschieden, indien de situatie onveranderd gunstig blijft. De Federal Reserve Bank te Kansas City heeft overigens dezen maatregel reeds genomen, hoewel niet uit het oog moet worden verloren, dat in dit landbouwdistrict andere verhoudingen heerschen dan te New York. Voorts hebben de gunstige kwartaalstaten van de General Motors en van de U.S. Steel Corp. — tusschen welke beide lichamen, naar men meent te mogen veronderstellen, een nauwere aansluiting is gekomen — een goeden indruk gemaakt. Omtrent de vooruitzichten van de industrie in het algemeen is men in Wallstreet optimistisch gestemd.

Ten onzent is de markt, in het algemeen gesproken, opgewekt gebleven. Ook de *beleggingsmarkt* heeft deze tendens aan den dag gelegd, hoewel de koersfluctuaties hier, zooals gewoonlijk, gering zijn geweest. 6 pCt. Ned. Werk. Schuld 1922: 106, 105 $\frac{15}{16}$, 105 $\frac{15}{16}$; 4 $\frac{1}{2}$ pCt. Ned. Werk. Schuld 1917: 100 $\frac{1}{2}$, 100 $\frac{7}{16}$, 100 $\frac{1}{2}$; 4 $\frac{1}{2}$ pCt. Ned.-Indië 1926: 97 $\frac{15}{16}$, 97 $\frac{5}{8}$, 97 $\frac{31}{32}$; 5 pCt. Mexico £ 100—1000 (Afgest.): 9 $\frac{1}{2}$, 10 $\frac{1}{2}$; 5 pCt. Brazilië 1913 £ 20—100: 73 $\frac{1}{8}$, 73, 73 $\frac{1}{4}$, 73; 8 pCt. Sao Paulo: 106 $\frac{5}{16}$, 106 $\frac{3}{8}$.

Grootere belangstelling heeft de afdeling voor petroleum-aandelen getrokken. De verschillende publicaties omtrent de contracten, door maatschappijen van de Standard Oil groep afgesloten met de Russische regering, hebben in den aanvang van de berichtswEEK nog een scherpe daling van aandelen Koninklijke Petroleum Maatschappij ten gevolge gehad. Daarna echter is een aanmerkelijke verbetering ingetreden, een deels als gevolg van contraminedekkingen anderdeels in verband met de overweging, dat alle ongunstige factoren bekend en in het koerspeil verdisconteerd werden geacht. De voortgezette aankopen hebben ten slotte tot een niet onaanzienlijk herstel gevoerd. Dordtsche Petr. Ind. Mij.: 314, 308, 320 $\frac{1}{2}$, 330; Geç. Holl. Petr. Mij.: 209; Kon. Petr. Mij.: 338, 332 $\frac{1}{4}$, 341 $\frac{7}{8}$, 347 $\frac{1}{8}$; Perlak Petroleum: 67, 66, 65, 66; Peudawa: 16 $\frac{1}{4}$, 15 $\frac{1}{2}$, 15 $\frac{9}{16}$; Marland Oil: 33 $\frac{1}{4}$, 32 $\frac{1}{8}$, 33 $\frac{1}{2}$.

Suikeraandelen werden eveneens in tamelijk groote posten uit de markt genomen, ondanks het uitblijven van be-

richten omtrent afdoeningen door de V.J.S.P. Ook heeft het de aandacht getrokken, dat een verbetering van de Cubanoteeringen wel een gunstigen invloed heeft gehad op de koersen van de aan onze beurs verhandelde aandelen in suikerondernemingen, doch dat een daling lang niet dezelfde uitwerking heeft gehad. De vraag heeft zich niet tot enkele speciale papieren beperkt, doch heeft zich over vrijwel het geheele gebied van de afdeling kunnen uitbreiden. Cultuur Mij. der Vorstenlanden: 179 $\frac{1}{2}$, 180, 178 $\frac{1}{4}$, 179; Handelsverg. Amsterdam: 718, 715, 721 $\frac{1}{2}$, 725 $\frac{1}{4}$; Javasche Cultuur Mij.: 401, 405 $\frac{1}{4}$, 410 $\frac{1}{2}$, 407; Kalibagor: 448, 443, 444 $\frac{1}{4}$; Maron: 264, 273, 281; Ned.-Ind. Suiker Unie: 284, 286 $\frac{1}{4}$, 288 $\frac{1}{4}$, 289 $\frac{1}{4}$; Pagottan: 327 $\frac{1}{2}$, 335 $\frac{1}{2}$, 338 $\frac{1}{2}$; Poerworedjo: 131 $\frac{1}{4}$, 132 $\frac{1}{2}$, 132 $\frac{1}{4}$; Sindanglaoet: 440 $\frac{1}{2}$, 445, 450; Suiker Cultuur Mij.: 306, 305, 314, 313; Tjepper: 755, 766 $\frac{1}{2}$, 770, 780; Tjoekir: 627, 653, 641.

Ook voor *tabaks-aandelen* heeft goede vraag bestaan. Nu de voorjaarsinschrijvingen tot het verleden behooren, zijn verschillende schattingen omtrent de financieele resultaten van de Sumatra-maatschappijen bekend geworden, welke vrij algemeen gunstig getint zijn. Ook enkele Java-soorten werden uit de markt genomen, o.a. aandelen Soekowono, welke na een aanvankelijke inzinking, een ruim herstel hebben kunnen boeken. Arendsburg: 650, 649, 648; Besoeki Tabak: 491 $\frac{1}{2}$, 492 $\frac{1}{2}$; Deli Batavia Mij.: 497 $\frac{1}{2}$, 500 $\frac{1}{2}$, 501 $\frac{1}{4}$; Deli Mij.: 448 $\frac{1}{2}$, 451 $\frac{1}{4}$, 458 $\frac{1}{4}$, 456 $\frac{1}{2}$; Ngoepit: 420, 412, 418, 420; Oostkust: 249 $\frac{7}{8}$, 246, 242 $\frac{3}{8}$; Senembah: 463 $\frac{1}{4}$, 466 $\frac{1}{2}$, 461 $\frac{1}{4}$, 467 $\frac{3}{8}$.

Voor *rubberaandelen* bestond belangstelling, voornamelijk in verband met het bericht omtrent de oprichting van een studiecommissie, welke de mogelijkheid van oprichting eener verkooporganisatie zal overwegen, en welke in overleg zal treden met de Engelsche producenten. Sterk heeft de verbetering van aandelen Kali Bakar de aandacht getrokken, in verband met geruchten, dat een bod op de bezittingen der maatschappij zou zijn uitgebracht. Amsterdam Rubber: 289, 292 $\frac{1}{4}$, 295 $\frac{1}{2}$; Deli Batavia Rubber: 235, 238, 239; Hessa Rubber: 424, 423 $\frac{1}{2}$, 423; Indische Rubber: 330, 336, 335; Java Caoutchouc 206 $\frac{1}{2}$, 207, 206 $\frac{1}{2}$; Kali Bakar: 276, 277 $\frac{1}{2}$, 272 $\frac{1}{4}$, 277, 295 $\frac{1}{2}$; Kali Telepak: 291, 295 $\frac{1}{4}$, 292, 294 $\frac{1}{2}$; Ned. Ind. Rubber en Koffie: 347, 350, 345; Oost-Java Rubber: 340, 346 $\frac{1}{2}$, 341, 347; Rotterdam Tapanoeli: 144 $\frac{1}{2}$, 147, 148, 146 $\frac{1}{2}$; Serbadjadi: 290 $\frac{1}{2}$, 297 $\frac{1}{2}$, 298 $\frac{1}{4}$; Sumatra Caoutchouc: 287, 290, 300; Sumatra Rubber: 293 $\frac{1}{2}$, 290, 293 $\frac{1}{2}$; Hereenigde Indische Cultuur Ondernemingen: 188, 189, 190 $\frac{1}{4}$, 191 $\frac{1}{4}$; Intercontinental Rubber: 11 $\frac{7}{8}$, 12 $\frac{1}{4}$, 12 $\frac{7}{16}$.

Scheepvaart-aandelen bleven opgewekt, als gevolg van de betere houding, die de vrachtenmarkt te zien geeft. Holland-Amerika Lijn: 77, 78, 79, 80 $\frac{3}{8}$; Java-China-Japan Lijn: 131, 130 $\frac{1}{2}$, 132 $\frac{1}{4}$, 131 $\frac{1}{2}$; Kon. Ned. Stoomboot Mij.: 98 $\frac{1}{8}$, 97, 101 $\frac{1}{2}$; Ned. Scheepvaart Unie: 187 $\frac{1}{4}$, 188; Nievelt Goudriaan: 116, 115 $\frac{1}{2}$, 118, 119 $\frac{1}{2}$; Stoomvaart Mij. Nederland: 180 $\frac{1}{4}$, 181.

Binnenlandsche industriele aandelen waren vrij stil. Centrale Suiker Mij.: 118 $\frac{1}{4}$, 118 $\frac{3}{4}$, 119; Holl. Kunstzijde Ind.: 117 $\frac{1}{4}$, 119 $\frac{7}{8}$, 119 $\frac{1}{2}$; Jurgens: 165 $\frac{3}{8}$, 163 $\frac{3}{8}$, 165; Maekubee: 111 $\frac{1}{4}$, 110 $\frac{1}{2}$, 112 $\frac{1}{4}$, 111 $\frac{1}{4}$; Ned. Kunstzijdefabriek: 334 $\frac{1}{4}$, 340 $\frac{1}{4}$, 342 $\frac{1}{4}$, 343 $\frac{1}{4}$; Philips Gloeilampen: 457, 461, 460 $\frac{1}{2}$.

Mijnaandelen waren vast, voornamelijk voor aandelen Algemeene Exploratie Maatschappij. Alg. Exploratie Mij.: 66, 68 $\frac{1}{4}$, 72 $\frac{1}{4}$, 71 $\frac{1}{4}$; Billiton le Rubr.: 900; Boeton Mijnbouw Mij.: 149 $\frac{1}{4}$, 148 $\frac{1}{4}$, 151, 154 $\frac{1}{2}$; Müller & Co.'s Mijnbouw Mij.: 75, 75 $\frac{1}{2}$, 74 $\frac{7}{8}$; Redjang Lebong: 165, 167, 169 $\frac{1}{2}$; Singkep Tin Mij.: 482, 487, 489, 492 $\frac{1}{2}$.

De afdeling voor *bankaandelen* bleef opgewekt; de meeste soorten kwamen op een hooger niveau. Amsterdamsche Bank: 171 $\frac{1}{4}$, 172, 172 $\frac{1}{4}$; Holl. Bank voor Zuid-Amerika: 75, 75 $\frac{3}{8}$, 75; Incasso Bank: 126, 125 $\frac{3}{4}$, 124 $\frac{1}{2}$ (ex div.); Javasche Bank: 368; Koloniale Bank: 265 $\frac{5}{8}$, 267 $\frac{1}{8}$, 268 $\frac{3}{8}$, 271; Ned.-Ind. Handelsbank: 174 $\frac{1}{4}$, 173 $\frac{1}{8}$, 175; Ned. Handel Mij. C. v. A.: 173, 170 $\frac{33}{32}$, 171 $\frac{13}{16}$; R'damsche Bankvereeniging: 93 $\frac{1}{2}$, 92 $\frac{1}{2}$, 93; Twentsche Bank: 142 $\frac{1}{2}$, 141, 144.

De *Amerikaansche markt* heeft vrij sterk de aandacht getrokken. Niet alleen aandelen U. S. Steel Corp., doch ook aandelen in verschillende spoorwegmaatschappijen hebben belangrijke koersstijgingen kunnen behalen. Anaconda Copper: 94 $\frac{1}{8}$, 94 $\frac{1}{2}$, 94 $\frac{3}{8}$; Studebaker: 52 $\frac{1}{4}$, 53 $\frac{3}{8}$, 53 $\frac{1}{4}$; United States Steel Corp.: 128 $\frac{5}{8}$, 130, 134 $\frac{1}{2}$, 136 $\frac{1}{8}$; Aetehison Topeca: 189 $\frac{1}{4}$, 192 $\frac{3}{4}$, 198; Erie: 61 $\frac{3}{8}$, 61 $\frac{1}{4}$, 64 $\frac{1}{2}$; Baltimore & Ohio: 119, 121, 120, 123 $\frac{1}{2}$; Southern Pacific: 121, 122, 126 $\frac{11}{16}$; Union Pacific: 180 $\frac{1}{2}$, 183, 187 $\frac{1}{4}$; Wabash Railway: 73 $\frac{11}{16}$, 72 $\frac{1}{4}$, 73 $\frac{17}{32}$.

GOEDERENHANDEL.

GRANEN. 2 Augustus 1927.

Vooral in het begin der week zijn de zaken in tarwe aan de Engelsche markt nog van zeer weinig beteekenis geweest en het duurde tot Woensdag, vóór de eerste lading er verhandeld werd. Ook in parcels was de omzet klein, doch ook hierin kwam Woensdag eenige verbetering, vooral wegens nieuwe berichten over ongunstig weder in Frankrijk en ten gevolge van betere vraag op het vasteland. Ten slotte is dan ook de omzet aan de Engelsche markt vrij wat grooter geweest dan in de voorafgaande week, doch wegens de goede vooruitzichten in de meeste uitvoerlanden bestond voor tarwe op aflading weinig belangstelling en bepaalde men zich voornamelijk tot stoomende partijen. Op het vasteland was het weder wel iets beter, behalve aanvankelijk in Frankrijk, doch ook daar is later een verbetering ingetreden, ten gevolge waarvan aan het einde der week de vraag naar tarwe in Engeland wat is afgenomen. Men heeft echter in Engeland aan de tarwemarkt reeds zoolang over onvoldoende omzet te klagen gehad, dat, nu de vraag naar meel er veel beter geworden is, wel een blijvende uitbreiding der zaken wordt verwacht. Tot die verwachting werkt ook de vrij goede vastelandsche vraag mede. Zoo heeft deze week Italië ondanks het onder bevredigende omstandigheden binnenkomen van den nieuwen oogst vrij wat buitenlandse tarwe opgenomen, en ook Frankrijk deed wegens het veranderlijke weder en de schade, die daarvan aan den oogst wordt verwacht, vrij geregeld inkoop. België en Nederland koopen geregeld in bescheiden mate spoedige tarwe, waarbij Platatarwe een grooter rol vervult dan in Engeland, doch naar Duitschland waren de zaken weinig levendig. Het weder is in Duitschland in deze week over het algemeen niet ongunstig geweest voor den oogst, doch onstuimig weder en regen kwamen ook daar nog wel voor, zoodat men op een laten oogst blijft rekenen. Zaken naar Duitschland blijven weliswaar met moeite tot stand komen, doch ten slotte zijn de inkoop niet onbeteekenend geweest. De ook deze week weder opgetreden klachten over slecht weder in Europa en de geregelde voortgang der vastelandsche inkoop heeft in Amerika de markt gesteund en een tegenwicht gevormd tegen de gunstige oogstberichten uit de Vereenigde Staten en Canada. Vooral omtrent de zomertarwe uit beide landen hoort men veel goeds, doch wij mogen niet vergeten, dat speciaal de Canadeesche oogst nog aan vele gevaren bloot staat, vooral nu hij dit jaar zoo laat is uitgezaaid. Ook daarin ligt een aanleiding voor het handhaven der prijzen aan de tarwemarkt, evenals in de voor de zomertarwe van Canada en de Vereenigde Staten nog steeds dringende roestschade. De wintertarwe in de Vereenigde Staten is onder bevredigende omstandigheden binnengekomen, doch de opbrengst schijnt niet mee te vallen en het heet, dat die niet grooter zal zijn dan de Washingtonsche raming van 1 Juli. Na eenige later weder verdwenen prijsstijging zijn voor nieuwe tarwe de termijnmarkten te Chicago en Winnipeg in den loop der week $\frac{1}{2}$ à $1\frac{1}{2}$ dollarcent per 60 lbs. in prijs gedaald. Juli (oude oogst) te Winnipeg was echter $2\frac{3}{8}$ hooger, omdat Europa steeds Canadeesche tarwe blijft koopen. De pool is niet dringend aan de markt en blijft blijkbaar overtuigd, haar resterenden voorraad oude tarwe zonder bezwaar te kunnen verkoopen.

In Argentinië zijn door den regelval de omstandigheden veel gunstiger geworden voor den uitzaai der nieuwe tarwe, en waarschijnlijk zal de met tarwe bezaaide oppervlakte er dit jaar nauwelijks kleiner zijn dan in het vorige. Door deze beperkte vooruitzichten is tarwe deze week in Argentinië niet vast geweest en op sommige dagen traden vrij sterke prijsdalingen in. Ook hierin heeft een der oorzaken gelegen voor de stille markt in Engeland. Aan de termijnmarkten te Buenos Aires en Rosario is de tarweprijs in den loop der week 10 à 20 centavos per 100 KG. gedaald, waarmee hij weder is aangekomen op het peil van eind Mei.

Evenals in Argentinië is ook in Australië door regen de toestand verbeterd. In sommige streken echter is verdere regenval daar hoogst gewenscht vóór het droge en warme jaargetijde aanvangt. Omtrent de oogstresultaten in Zuid-Oostelijk Europa valt nog te vermelden, dat de regen, die in den laatsten tijd in Roemenië is gevallen, en waarvan de maïsogst zeer heeft geprofiteerd, weinig goed gedaan heeft aan de tarwe, die nog niet was binnengehaald en waarvan de kwaliteit waarschijnlijk minder goed zal zijn dan men verwacht had. In Zuid-Slavië valt vooral de kwantiteit tegen. Terwijl er onlangs nogal wat Zuid-Slavische tarwe ter verscheping van de Roemeensche zeeha-

vens werd aangeboden, heeft dat aanbod nu geheel opgehouden, omdat in Zuid-Slavië de prijzen sterk zijn gestegen. Uit Rusland duiden de berichten erop, dat de oogst waarschijnlijk weinig zal afwijken van dien van het vorige jaar. De eerste aanvoeren uit den nieuwen oogst hebben aangevangen, doch aanbod van eenige beteekenis daaruit naar West-Europa bestaat tot nog toe niet.

De rogge-markt heeft ook deze week weder sterk onder den invloed gestaan van de markt in Duitschland en het daar heerschende weder. Dat was over het algemeen niet ongunstig en daar ook in de Vereenigde Staten de rogge er zoo uitstekend voor staat, was de vraag in Europa onbevredigend en heeft rogge te Chicago haar prijsdaling voortgezet. Tot dalende prijzen kwamen dagelijks eenige zaken in nieuwe Amerikaansche rogge op aflading in Augustus/September tot stand, speciaal naar Duitschland, doch de omzet is niet groot en vooral gedurende de laatste dagen, toen het weder in Duitschland beter werd, traden daarbij meer dan eens Duitsche firma's als verkoopers op. September-rogge heeft te Chicago van 25 Juli tot 1 Augustus een verdere prijsdaling van $3\frac{1}{4}$ dollarcent per 56 lbs. ondergaan en staat nu op het laagste punt, dat tot nog toe in deze campagne is bereikt.

Maïs is deze week weder aan aanzienlijke wisselingen in de marktstemming onderhevig geweest. Vooral in de eerste helft der week maakten nieuwe verkoopen van Platamaïs naar Noord-Amerika grooten indruk, vooral in Engeland, en daar tevens het vasteland op bevredigende wijze de groote hoeveelheden Platamaïs bleef opnemen, welke daarheen den laatsten tijd zijn verscheept, nam aan de Engelsche markt de ondernemingslust toe. In het begin der week vond te Chicago een nieuwe prijsverhoging plaats, omdat de weersomstandigheden in de Vereenigde Staten ongunstig waren voor de ontwikkeling van de nieuw uitgezaaide maïs en de daarmee samenhangende mogelijkheid voor uitbreiding der maïszaken van Argentinië naar Noord-Amerika, evenals de vaste vrachtenmarkt en de prijsstijging aan de Argentijnsche termijnmarkten hebben deze week aanvankelijk tot uitbreiding der zaken aan de Engelsche markt geleid. De ondernemingslust bekoelde echter eenigszins, toen ook deze week weder zeer groote verschepingen uit Argentinië naar Europa werden gemeld. Ook op het vasteland vermeerderde de druk, welke uitgaat van de voortdurend buitengewoon groote Argentijnsche verschepingen, terwijl de voorraden in de Argentijnsche havens de laatste week slechts een kleine vermindering ondergingen. Zowel in Hamburg als te Rotterdam en Antwerpen bewogen de prijzen voor spoedige Platamaïs zich steeds verder beneden de prijzen, welke door Argentijnsche verschepers worden gevraagd. Vooral in Nederland was dat het geval, waar in deze week een zeer groot aantal booten met Platamaïs arriveerden, welker ladingen in de tweede helft der week moeilijk plaatsing vonden. Na de inzinking der prijzen, welke daarvan het gevolg is geweest, nam echter de vraag weder sterk toe en op 1 Augustus konden de prijzen zich reeds weder eenigszins boven het laagste punt verheffen. Toch is in de eerstvolgende week nog zeer veel maïs in Nederland te verwachten en het prijsherstel in den loop der markt van 1 Augustus is een merkwaardig bewijs voor de buitengewoon groote vraag naar maïs in Nederland. In Platamaïs op aflading komen den laatsten tijd in Europa slechts weinig zaken tot stand, nu daarvoor een zoo veel hogere prijs wordt gevraagd dan voor spoedige posities. In vergelijking met de prijzen van 25 Juli sloten de Argentijnsche termijnmarkten op 1 Augustus voor maïs onveranderd tot 10 centavos per 100 KG. hooger. Te Chicago is ten slotte de maïsprijs $\frac{3}{4}$ dollarcent per 56 lbs. gedaald, doch hij handhaaft zich daarmede toch op een zeer hoog peil.

Meer maïs dan in de vorige week is ditmaal van den Donau verscheept, doch deze afladingen betroffen voornamelijk vroeger naar Denemarken afgesloten contracten. Het aanbod van maïs in Roemenië blijft nog steeds klein en de prijzen zijn er veel te hoog voor exportzaken naar West-Europa. Regen heeft wel de vooruitzichten voor den nieuwen oogst verbeterd, doch die verbetering is nog niet voldoende geweest, om in een verlaging der Roemeensche maïsprijzen tot uiting te komen en nog steeds verwacht men een kleinen oogst.

Gerst was in het begin dezer week nog vast, met zeer weinig aanbod uit Oost-Europa, en men berichtte uit Roemenië, dat de aanvoeren daar zeer klein waren en regen een ongunstigen invloed had, speciaal op de kwaliteit. Amerika bleef echter steeds met gerst op herfstafloading aan de markt en er bleven daarin naar Duitschland groote zaken tot stand komen. Na eenige dagen kwam daar aan echter een einde. Zeer goed weder in de Vereenigde

Noteringen.							Locoprijzen te Rotterdam/Amsterdam.			
Data	Chicago			Buenos Aires			Soorten	1 Aug. 1927	25 Juli 1927	2 Aug. 1926
	Tarwe Juli	Mais Juli	Haver Juli	Tarwe Aug.	Mais Aug.	Lijnzaad Aug.				
30 Juli '27	136 $\frac{1}{8}$	101 $\frac{3}{8}$	41 $\frac{3}{8}$	11,95	6,70	15,60	Tarwe (Hardwinter II) .. ¹	14,90	15,—	16,40
23 „ '27	141 $\frac{1}{8}$	99	44 $\frac{1}{8}$	12,15	6,65	15,70	Rogge (No. 2 Western) .. ¹	11,40	11,80	11,90
30 Juli '26	147 $\frac{1}{8}$	76 $\frac{3}{8}$	41 $\frac{1}{8}$	13,55	6,75	17,85	Mais (La Plata)	170,—	173,—	171,—
30 Juli '25	157 $\frac{1}{2}$	103 $\frac{3}{8}$	42 $\frac{1}{8}$	13,60	9,35	20,25	Gerst (48 lbs. malting) .. ²	245,—	245,—	190,—
30 Juli '24	134 $\frac{1}{2}$	111 $\frac{3}{8}$	53 $\frac{3}{8}$	15,90	9,95	24,25	Haver (Canada 3)	13,—	12,50	10,60
20 Juli '14	82	56 $\frac{3}{8}$	36 $\frac{1}{2}$	9,40	5,38	13,70	Lijnkoeken (Noord-Ameri- ka van La Plata-zaad) .. ¹	12,50	12,40	11,90
							Lijnzaad (La Plata)	386,—	368,—	387,—

¹) per 100 KG. ²) per 2000 KG. ³) per 1960 KG.

AANVOEREN in tons van 1000 KG.

Artikelen	Rotterdam			Amsterdam			Totaal	
	24/30 Juli 1927	Sedert 1 Jan. 1927	Overeenk. tijdvak 1926	24/30 Juli 1927	Sedert 1 Jan. 1927	Overeenk. tijdvak 1926	1927	1926
Tarwe.....	27.564	1.197.049	917.236	—	39.001	7.731	1.236.050	924.967
Rogge.....	11.372	242.489	168.036	—	100	916	242.589	168.952
Boekweit.....	—	11.450	13.081	—	67	855	11.517	13.936
Mais.....	67.284	816.273	538.602	135	114.499	67.390	930.772	605.992
Gerst.....	2.957	255.128	217.497	—	6.529	6.915	261.657	224.412
Haver.....	4.429	125.496	141.681	—	2.728	2.165	128.224	143.846
Lijnzaad.....	1.505	153.752	143.058	5.815	146.798	141.616	300.550	284.674
Lijnkoek.....	5.383	111.589	151.844	—	—	—	111.589	151.844
Tarwemeel.....	2.581	68.979	43.676	2.309	22.600	8.391	91.579	52.067
Andere meelsoorten.....	—	7.614	9.307	—	—	—	7.614	9.307

Staten en Canada voor den nieuwen gerstooft en toenemende aanvoeren in Roemenië en het onder vrij goede omstandigheden binnenkomen van den nieuwen Duitschen gerstooft hebben de Duitsche vraag sterk doen afnemen en tot aanzienlijke prijsverlaging van ongeveer 2½ dollarcent per 48 lbs. aan de termijnmarkt in Winnipeg geleid. Ook voor Donaugerst zijn de prijzen de laatste dagen gedaald.

In Nederland, waar in het begin der week tot hooge prijzen gerst uit Amerika werd verkocht, is de vraag eveneens aanzienlijk afgenomen, en alle gerstsoorten zijn nu vrij wat lager dan in het begin der week te koop. De verschepingen blijven echter klein en het ziet er niet naar uit, dat zij spoedig kunnen toenemen.

Voor haver bestond aanvankelijk betere vraag en van Amerika werden naar het vasteland in toenemende mate zaken gedaan. De Engelsche markt bleef echter voor haver stil en de zeer goede vooruitzichten voor den haverooft in de Vereenigde Staten hebben daar een aanvankelijke prijsstijging later weder verloren doen gaan. Aan het einde der week was in Europa de vraag naar haver weder beperkt.

SUIKER.

De stemming op de verschillende suikermarkten verbeterde na de eerste helft der afgelopen week, in sympathie met Amerika, alwaar de noteringen der latere termijnen op de termijnmarkt ietwat aantrokken. Naar verluidt is deze verbetering in de stemming te danken aan onderhandelingen, welke gaande moeten zijn tusschen de groote geïnteresseerden in Cuba en Amerika een voorstel bij den Cubaanschen President aanhangig te maken om den komende oogst tot 4.000.000 tons te beperken, waarvan niet meer dan 3.500.000 tons naar de Ver. Staten zullen mogen worden uitgevoerd, terwijl de overige 500.000 tons over andere landen zullen worden verdeeld.

In New York gaven deze noteringen het volgend beeld te zien:

	Sp. C.	Aug.	Sept.	Dec.	Jan.	Mrt.
Slot voorafg. week	4.52	2.61	2.67	2.76	2.71	2.66
Opening verslagweek.....	4.52	2.60	2.70	2.77	2.71	2.66
Slot verslagweek.....	4.52	2.64	2.70	2.80	2.77	2.73

De ontvangsten in de Atl. havens der V. S. bedroegen deze week 63.000 tons, de versmeltingen 71.000 tons tegen 73.000 tons in 1926 en de voorraden 215.000 tons tegen 318.000 tons.

De warmte, vooral in de Oostelijke staten van Amerika, hebben eenige meerdere vraag door Raffinadeurs ten gevolge gehad, die zich echter na eenige inkoopwen weder terugtrokken, om daarna wegens bovengenoemde redenen weer op de markt te verschijnen. Voornamelijk werd Porto Rico en Philippijnsche suiker gekocht tot de pariteit van ongeveer 2¼ d.c. c. & fr. New York; doch ook Cubasuiker werd in de tweede helft der week verhandeld. Naar Europa

werden eenige partijen verkocht tot ongeveer Sh. 13/- c.i.f. De laatste Cuba-statistiek is als volgt:

	1927	1926	1925
	Tons	Tons	Tons
Cubaansche productiet. 26 Juli	4.508.620	4.880.414	5.048.849
Weekontv. afscheep havens..	30.699	33.222	49.740
Totaal sedert 1 Jan.—23 Juli	3.494.280	3.923.841	4.367.940
Weekexport tot 23 Juli....	73.904	57.837	72.421
Totale export sedert 1/1-23/7	2.481.677	2.687.012	3.352.990
Voorraad afscheep havens ..	1.030.647	1.236.531	1.014.950
Voorraad Binnenland	916.296	915.782	640.637

Hoewel regen werd gerapporteerd in bijna alle districten blijft men aldaar naar meer neerslag verlangen.

Volgens F. O. Licht was het weer gedurende de eerste helft van Juli in Duitschland zeer gunstig voor het bietgewas. Zware regenval en donderbuien in de tweede helft der afgelopen maand hebben echter hier en daar schade aangericht en de werkzaamheden bemoeilijkt.

In Tsjecho Slowakije was het weer zeer gunstig en is men over het algemeen zeer tevreden over den stand der bieten. Pogingen om het suikerkartel te hernieuwen — zelfs voor den tijd van slechts 1 jaar — hebben tot dusver gefaald.

Ook in Oostenrijk en Hongarije is men tevreden, ofschoon in deze landen ook plaatselijke schade door zware slagregens en hagelbuien werd aangericht.

In Frankrijk was de temperatuur in Juni te koel en viel er te veel regen, zoodat vooral in het Noorden van het land de achterstand niet onbelangrijk is. Men verlangt dan ook overal naar warmer weer.

In Holland liet het weer in Juli ook nog te wenschen over; het verlangen naar wat droger en warmer weer is vrij algemeen.

In België echter was het weer in Juli voor den bietgroei over het algemeen zeer gunstig en kon de achterstand van eenige weken worden ingehaald; hier en daar klaagt men over te veel onkruid.

In Engeland verlangt men naar droger en warmer weer.

In Jugo Slavië daarentegen was het weer te droog, evenals in Juni en hebben de bietaanplantingen niet onbelangrijke schade hiervan ondervonden.

In Denemarken, Zweden, Polen, Italië en Turkije is men over het algemeen tevreden met den stand der bieten.

Wat betreft het bietareaal in Europa handhaaft Licht de cijfers zijner vorige raming.

In Engeland trokken de prijzen op de Londensche termijnmarkt de afgelopen week niet onbelangrijk aan, voornamelijk wegens uitgebreide dekkingen tegen verkopen van geraffineerde suiker.

De slotnoteringen waren als volgt:

Juli 1927 ..	Sh. 16/1½	Dec. 1927 ..	Sh. 14/5½
Aug. " ..	" 16/2¼	Maart 1928 ..	" 16/3
October " ..	" 14/8½	Mei " ..	" 16/6

De zichtbare voorraden zijn volgens Czarnikow:

	1927	1926	1925
	Tons	Tons	Tons
Duitsland 1 Juni	655.000	682.000	391.000
Tsjechoslowakije 1 Juli	178.000	345.000	235.000
Frankrijk 1 Juli	269.000	200.000	158.000
Nederland 1 Juni	90.000	136.000	68.000
België 1 Juni	86.000	85.000	112.000
Polen 1 Juni	128.000	130.000	119.000
Engeland 1 Juli geïmpt. suiker	410.000	490.000	357.000
Engel. 1 Juli Binnenl. suiker	3.000	—	—
Europa..	1.819.000	2.068.000	1.440.000
V.S. Atlant. havens 27 Juli....	215.000	318.000	230.000
Cuba 23 Juli	1.030.000	1.237.000	1.015.000
Totaal ..	3.064.000	3.623.000	2.685.000

Op Java was de markt, ondanks het algeheele gebrek aan belangstelling door Britsch-Indië getoond, prijshoudend tot vast gestemd en trokken prijzen in de tweede hand ongeveer $f \frac{1}{4}$ à $f \frac{3}{8}$ aan. Het laatst waren de noteringen:

Superieur N. O. ready t/m. September	$f 15,62\frac{1}{2}$ per 100 K.G.
" " " Oct./Nov.	" 15,87 $\frac{1}{2}$ " " "
" " " Nov./Dec.	" 16,12 $\frac{1}{2}$ " " "
No. 16. &/hooger ready	" 15,— " " "

Het rendement van 145 fabrieken bedroeg op 15 Juli bijna 15 pCt. meer dan op dat tijdstip in 1926.

Hier te lande openbaarde zich geleidelijk meer vraag, gedeeltelijk wegens dekkingen op Augustus termijn en gedeeltelijk wegens speculatieve aankopen. Toen in de tweede helft der week Amerika vaster afkwam, werd de stemming hier bepaald vast en sloot de markt op de volgende noteringen:

Aug. $f 18\frac{3}{4}$, gedaan; Dec. $f 17\frac{3}{4}$; Maart $f 18\frac{3}{8}$, aanbod met koopers tot $f \frac{1}{8}$ à $\frac{1}{4}$ lager.

De omzet bedroeg de afgelopen week ongeveer 4200 tons.

KATOEN.

Noteering voor Loco-Katoen.
(Middling Uplands.)

	29 Juli 1927	22 Juli 1927	15 Juli 1927	29 Juli 1926	29 Juli 1925
New York voor Middling ...	18,70 c	18,50 c	18,— c	19,35 c	25,50 c
New Orleans voor Middling	18,33 c	18,37 c	17,65 c	18,69 c	24,85 c
Liverpool voor Middling ...	10,05 d	9,91 d	9,65 d	10,13 d	13,93 d

Ontvangsten in- en uitvoeren van Amerikaanse havens.
(In duizendtallen balen.)

	1 Aug. '26 tot 22 Juli '27	Overeenkomstige periode	
		1925/26	1924/25
Ontvangsten Gulf-Havens.	13030	9807	9453
" Atlant. Havens			
Uitvoer naar Gr. Brittannië	2574	2271	2534
" "t Vasteland etc.	6754	4582	4745
" " Japan	1822	1221	898

Voorraden.
(In duizendtallen balen.)

	22 Juli '27	Overeenkomstig tijdstip	
		1926	1925
Amerik. havens.....	933	539	266
Binnenland	390	883	166
New York	223	51	100
New Orleans	254	161	61
Liverpool	883	483	349

Marktbericht van de Heeren Sir Jacob Behrens & Sons.
Manchester, d.d. 27 Juli 1927.

Amerikaansche katoenprijzen hebben de laatste week nog al gefluctueerd en de markt is zeer gevoelig voor slechte weerberichten en de bollweevilplag. Prijzen zijn vrij hoog opgeschroefd en het is zeker merkwaardig, dat de huidige prijzen aan het slot van dit seizoen ondanks den zeer grooten katoen oogst vrijwel gelijk zijn aan die van verleden jaar om dezen tijd. Egyptische soorten hebben ook nog al gefluctueerd, doch toonen tenslotte slechts weinig verandering bij een week geleden. Verkoopten van locokatoen in Liverpool bedroegen de vorige week slechts 45.000 balen, waarvan ruim de helft Amerikaansche.

In de Amerikaansche garenmakmarkt bestaat geen gebrek

aan vraag, hoewel de prijsstijging van het ruwe materiaal zaken zeer bemoeilijkt. Spinners van grove nummers rapporteeren, dat verkopen voornamelijk beperkt zijn tot kleine hoeveelheden voor dringende behoefte, doch hier en daar zijn flinke posten geboekt. In medio nummers loopt het prijsidee van koopers en spinners nog al uiteen, zoodat de omzet hierin zeer beperkt is. Voor binnenlandsch verbruik bericht men goede zaken in getwijnde garens. In Egyptische soorten wordt op het oogenblik weinig gekocht, daar men er nog aan twijfelt, dat de stijging van katoen zich zal kunnen handhaven. Desondanks berichten enkele spinners, dat zij geregeld met verkopen doorgaan, hoewel dit niet algemeen is, ofschoon de meeste spinners vrij goed bezet zijn en er dus geen haast is met verkopen. In getwijnde garens gaat slechts weinig om, zoowel voor de binnenlandsche markt, als voor export.

De situatie in de doekmarkt is weinig veranderd. Prijzen zijn vast met neiging tot stijgen; daar staat tegenover dat de vraag toeneemt, speciaal van Indië, waar de berichten over de monsoon gunstig luiden. Het percentage der orders, welke geboekt worden is betrekkelijk gering vergeleken met de biedingen, daar koopers geen vertrouwen hebben in het tegenwoordig prijsniveau in Manchester en hun uiterste best doen tot laatst betaalde prijzen af te sluiten. Dit is in de meeste gevallen onmogelijk met het gevolg, dat er slechts in enkele gevallen kleine hoeveelheden geplaatst worden bij verkopers, die door goedkoopere garencontracten gunstig gesitueerd zijn. Hoewel andere markten wel belangstelling toonen neemt de vraag vandaar niet spoedig toe en moet men maar afwachten of Indië zijn afzijdige houding zal laten varen en koopers weer op meer normale wijze zaken zullen doen. Zoolks wij boven reeds schreven wordt de verbeterde toon tot op heden niet weerspiegeld door het aantal geboekte orders.

20 Juli 27 Juli Oost. koersen. 20 Juli 26 Juli
Liverpoolnoteringen. T.T. op Br.-Indië $1/5\frac{3}{4}$ $1/5\frac{3}{4}$
F.G.F. Sakellaridis 19,95 19,60 T.T. op Hongkong $1/11\frac{1}{4}$ $1/11\frac{1}{8}$
G.F. No. 1 Oomra.. 7,95 8,10 T.T. op Shanghai $2/6\frac{1}{4}$ $2/6\frac{1}{4}$

KOFFIE.

De stemming was in de afgelopen week min of meer weifelend. In Brazilië liepen de prijzen der kost- en vrachtaanbiedingen van Santos in sommige gevallen iets op, terwijl zij in andere gevallen een fractie inzakten; die van Rio daarentegen waren, hoofdzakelijk op toegenomen vraag van Europa, iets hooger. Naast Brazilië komt op het oogenblik in de eerste plaats Nederlandsch-Indië wederom met zijn product aan de markt en de prijzen der verschillende Robusta-soorten op prompte verschepping waren alle ditmaal lager. Palembang Robusta zakte ongeveer 1 ct. in; de andere ongewasschen Sumatra-Robusta-soorten waren $\frac{1}{2}$ à 1 ct. lager en Java W.I.B. f.a.g. zelfs 2 à 2 $\frac{1}{2}$ ct. — Wat deze laatste soort betreft, kan thans geconstateerd worden, dat de prijs langzamerhand wederom meer in verhouding tot dien der andere Robusta's is gekomen. Tot nu toe hield Indië den cif-prijs voor prompte verschepping belangrijk boven den alhier geldenden locoprijs, hetgeen het gevolg was van zeer kleinen voorraad aldaar. In andere jaren kwam gewoonlijk in Juni het aanbod uit den nieuwen oogst reeds los, doch ditmaal was zelfs in Juli daarvan nog zoo goed als niets te bespeuren. Nu eindelijk deze koffie's aan de markt beginnen te komen en de vraag voor eigen verbruik in Indië niet meer dringend is, zijn de prijzen aldaar in korten tijd belangrijk gevallen. Tegen het einde van April, toen de loco-prijs alhier reeds op 47 ct. stond, kwamen sporadisch cif-noteringen van 53 ct. voor, in het einde van Mei hield men nog 50 ct., in het einde van Juni 46 ct. en thans, aan het einde van Juli/begin Augustus wordt voor 38 $\frac{1}{2}$ à 39 ct. aangeboden. Deze prijs nu staat natuurlijk wederom in geen verhouding tot de hier geldende loco-notering, die bij zeer beperkt aanbod op 47 is blijven staan en het mag verwacht worden, dat, wanneer de eerste koffie's uit den nieuwen oogst dichterbij gaan komen, de loco-waarde hier zakken zal en meer in verhouding zal komen tot de verlaagde Indische waarde.

In loco was ten onzent de handel in de verschillende soorten nog altijd niet zeer bevredigend en de zaken bepaalden zich hoofdzakelijk tot die, welke noodig waren ter voorziening in directe behoefte.

Aan de termijnmarkt te Rotterdam bleef de notering voor het Santos-contract onveranderd, doch die voor het Gemengd contract zakte ongeveer $\frac{1}{2}$ ct. in.

De prijzen van gewoon goed beschreven Superior Santos op prompte verschepping zijn thans ongeveer 74/6 à 76/— per owt. en van dito Prime ongeveer 77/6 à 79/6, terwijl zij van Rio type New-York 7 met beschrijving, prompte verschepping, bedragen 63/6 à 64/—.

Van Robusta op aflading van Nederlandsch-Indië zijn de prijzen in de eerste hand op het oogenblik:

Palembang Robusta, Augustus-verschepping, 30 ct.; Benkoelen Robusta, Augustus-verschepping, 32 ct.; W.I.B. f.a.q. Robusta, Augustus-verschepping, 38½ ct.; alles per ½ KG., cif, uitgeleverd gewicht, netto contant.

De officieele loco-noteringen bleven onveranderd 49 ct. per ½ KG. voor Superior Santos en 47 ct. voor Robusta.

De noteringen aan de Rotterdamsche termijnmarkt waren aan de ochtend-call als volgt:

	Santos-contract basis Good				Gemengd Contract basis Santos Good			
	Sept.	Dec.	Mrt.	Mei	Sept.	Dec.	Mrt.	Mei
2 Aug.	39½	37½	36½	35½	38½	35¾	34¾	34¼
26 Juli	39½	37½	36½	35½	39	36¾	35¾	34¾
19 "	39½	37½	36½	35½	39¾	36¾	35¾	35¼
12 "	38¾	37½	36½	35½	38¾	36¼	35¾	34¾

De slot-noteringen te New-York van het aldaar geldende gemengd contract (basis Rio No. 7) waren:

	Sept.	Dec.	Maart	Mei
1 Aug.	\$ 12,52	\$ 11,75	\$ 11,45	\$ 11,27
25 Juli	" 12,38	" 11,84	" 11,57	" 11,37
18 "	" 12,47	" 12,10	" 11,95	" 11,77
11 "	" 12,34	" 11,94	" 11,80	" 11,63

Rotterdam, 2 Augustus 1927.

THEE.

In de afgelopen week vond de laatste voorjaarsveiling plaats. Deze veiling omvatte ongeveer 27.000 kisten Ned.-Indische thee, directe aanvoer, en had een onregelmatig verloop. Over het algemeen was de stemming vaster voor de Javasorten — waarvan vele niet onbelangrijk in kwaliteit waren vooruitgegaan. — dan voor de Sumatrasorten. De prijzen bewogen zich ongeveer op het vorige niveau met prijsverschillen van 2 à 4 cts. naar beide zijden.

De Commissiehuizen waren de beste koopers in de markt, terwijl ook voor binnenlandsche rekening goed gekocht werd. Er werd aanvankelijk nogal wat opgehouden. Echter werd een groot gedeelte hiervan onmiddellijk na veiling afgedaan, zoodat ten slotte slechts 3 à 4000 kisten onverkocht bleven.

De gemiddelde veilingprijs bewoog zich op ongeveer 84 cts. Een prijs, die bijna 2 cts. hooger is, dan die der vorige veiling.

De volgende veiling is vastgesteld op 1 September a.s., doch zal het groote tusschenverloop, dat ditmaal 5 weken bedraagt, geen ruimer aanbod ten gevolge hebben, waar de aanvoeren sterk afnemende zijn.

Amsterdam, 1 Augustus 1927.

STEENKOLEN.

Er teekent zich allereve wat meer vraag af, omdat, naar het schijnt, de overtuiging doordringt, dat voorloopig „rookbottom” bereikt is. Vele mijnen in Engeland zijn gesloten of werken halven- of kwarttijd en in verbruikerskringen is men geneigd aan te nemen, dat dit proces, wanneer het doorwerkt, ten slotte geen ander gevolg kan hebben dan dat de prijzen weder naar boven gaan. Voorzichtige verbruikers gaan derhalve over tot het dekken van hun allernaaste behoeften.

De prijzen zijn:

Northumberland Ongezeefde	f 10,60
Durham Ongezeefde	" 10,85
Cardiff 2/3 large, 1/3 smalls	" 13,—
Schotsche Gezeefde	" 10,25
Yorkshire Gewasschen Doubles	" 12,90
Westfaalsche Vetsfölder	" 13,90
" Vetsstukken	" 15,90
" Smeenootjes	" 14,90
" Gasvlamfölder	" 13,90
" Gietcokes	" 16,50

alles per ton van 1000 KG., franco station Rotterdam/Amsterdam.

Westfaalsche bunker-kolen f.o.b. Rotterdam/Amsterdam f 11,05.

Markt prijs houdend.

2 Augustus 1927.

IJZER.

In het algemeen kwam er weinig verandering in het aspect van de markt.

Op het Continent was er nog steeds gebrek aan voldoende zaken, terwijl de nog altijd hooge Fransche productie bij den tegenwoordig weinig gunstigen toestand van de binnenlandsche markt op de exportmarkt blijft drukken.

In Engeland blijven de prijzen vast, doch er zijn verschijnselen, die erop wijzen, dat in sommige gevallen reducties worden toegestaan.

Voor Augustus is noch in de Fransche, noch in de Duitse binnenlandsche prijzen wijziging te wachten.

	Notering in de week van		
	18,24 Juli 1927	25/31 Juli 1927	26 J./1 A. 1926
Ruwijzer.			
<i>f. o. b. Middlesborough</i>	Sh.	Sh.	Sh.
Cleveland Foundry no. 1	72/6	72/6	93/-
" " " 3	70/-	70/-	90/6
" " " 4	69/-	69/-	89/6
Hematite East Coast mixed numbers	76/-	76/-	81/-
<i>Wagon départ Longwy (Lotharingen)</i>	Frs.	Frs.	Frs.
Moulage P. L. no. 3 ...	460,— ¹⁾	460,—	460,—
Semi-phosphoreuse	495,—	495,—	560,—
<i>ab Werk Rheinl.-Westfalen</i>	Mk.	Mk.	Mk.
Giessereiroheisen no. 1	88.—	88.—	88.—
" " " 3	86.—	86.—	86.—
Hämatit	93.50	93.50	93.50
<i>f. o. b. Antwerpen</i>	Sh.	Sh.	Sh.
Gieterij ruwijzer no. 3 ..	60/-61/-	60/-61/-	67/-
Walsproducten.			
<i>f. o. b. Antwerpen (vrijbl.)</i>	Sh.	Sh.	Sh.
Stafijzer	92-92/6	92-92/6	93/-
Plaatijzer 5 mM.....	119-120	119-120	100-101
" 3 "	123-125	123-125	107-108

¹⁾ De in het vorig bericht vermelde daling met 10 frs. berustte op eene onjuiste mededeeling.

VERKEERSWEZEN.

RIJNVAART.

Week van 24 t/m. 30 Juli 1927.

De aanvoeren van zeezijde, hoofdzakelijk erts en hout, waren zeer levendig. Er was veel vraag naar scheepsruimte, welke schaarsch was. De ertsvrachten waren f 0,70—0,80 met resp. ¼—½ lostijd.

Naar den Bovenrijn waren de vrachten circa f 1,30/1,40 per last met verkorten lostijd. Het sleeploon bedroeg gemiddeld f 0,45 tarief. De waterstand bleef gunstig. In de Ruhrhavens bleef de algemeene toestand ongewijzigd.

INSTITUUT VOOR ECONOMISCHE GESCHRIFTEN.

Bedrijfsleven en de strijd tegen de Armoede in Nederland

door Dr. CH. A. VAN MANEN.

Prijs ingenaaid f 3,—.

Gebonden f 4.75.

Voor leden der Vereeniging en geabonneerden op het Weekblad wordt dit werk beschikbaar gesteld tegen den prijs van

f 2,50 ingenaaid en f 4,— gebonden.

Bestellingen richt men tot het Secretariaat van het Instituut, Pieter de Hoogweg 122, onder gelijktijdige remise per postwissel of op postcheque: en girorekening No. 8408, Rotterdam.